รายงานผลการดำเนินงาน
โครงการจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตร
ในระดับพื้นที่ของจังหวัดน่าน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

คำนำ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำโครงการจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ เพื่อดำเนินการบริหารจัดการข้อมูลด้านการเกษตรสำหรับใช้ประกอบการขับเคลื่อนการบูรณาการงานร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยจำแนกข้อมูลตามหัวข้อและแนวทางการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ให้ครอบคลุมกับการขับเคลื่อนงาน ด้านการเกษตรภายในพื้นที่ระดับจังหวัดเป็นสำคัญ และเชื่อมโยงข้อมูลและการใช้ประโยชน์ระหว่างกันของข้อมูลทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ตลอดจนสนับสนุนการใช้กลไกการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งส่วนราชการภายในและภายนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน รวมทั้งผู้แทนเกษตรกรและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภายในพื้นที่ ในการกำหนดประเด็นการรวบรวม กลั่นกรองตรวจสอบ วิเคราะห์ และส่งเสริมการใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร เพื่อให้การบูรณาการงานด้านการเกษตรเป็นเอกภาพ สอดคล้องกับแนวทางตามยุทธศาสตร์และนโยบายระดับประเทศ และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน ได้จัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงานโครงการจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ของจังหวัดน่าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จากการดำเนินงานจัดทำชุดข้อมูลด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ของจังหวัด ประกอบด้วย ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ชุดข้อมูลของศูนย์ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ชุดข้อมูลการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ชุดข้อมูลการบริการและแก้ไขปัญหาเกษตรกรผ่านช่องทางศูนย์บริการประชาชนภาคการเกษตร (ศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช) ชุดข้อมูลการขับเคลื่อนหรือสนับสนุนการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร ชุดข้อมูลด้านการเกษตรเพื่อสนับสนุนการตรวจราชการของรัฐมนตรี/ผู้บริหาร ชุดข้อมูลการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เพื่อเผยแพร่ความรู้ กิจกรรมความเคลื่อนไหวด้านการเกษตรภายในพื้นที่ และชุดข้อมูลด้านการดำเนินงานและกิจกรรม/งานอื่น ๆ ที่ใช้การบูรณาการขับเคลื่อนโดยกลไกคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (SCP) และคณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ (SCD) ในครั้งนี้ ได้รับความร่วมมือจากส่วนราชการภายในและภายนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน รวมทั้งผู้แทนเกษตรกร และประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน
กันยายน 2569

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	**ก**
สารบัญ	**ข**
สรุปภาพรวมข้อมูลจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุน	**ง**
ส่วนที่ 1 ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน	**1-9**
1.1 สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน	1
1.2 วิสัยทัศน์/พันธกิจ	2
1.3 เป้าหมายหลัก	2
1.4 สินค้าเกษตรที่สำคัญ (Product Champion)	2
1.5 ความเชื่อมโยงกับนโยบายจังหวัด/กระทรวง/รัฐบาล	7
1.6 จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุน	8
ส่วนที่ 2 ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	**10-21**
2.1 สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	10
2.2 เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์	10
2.3 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	10
2.4 ยุทธศาสตร์/แนวทางการพัฒนา	10
2.5 สินค้าเกษตรสำคัญ (Product Champion)	12
2.6 ความเชื่อมโยงกับนโยบายส่วนกลาง	18
2.7 จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุน	18
ส่วนที่ 3 ชุดข้อมูลของศูนย์ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	**22-25**
3.1 ประวัติความเป็นมา	22
3.2 ข้อมูลสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	23-24
3.2.1 โครงสร้างองค์กรโดยย่อ	
3.2.2 ภารกิจหลักและขอบเขตงาน	
3.3 ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่เผยแพร่บนเว็บไซต์	25
3.3.1 ที่อยู่เว็บไซต์ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	
3.3.2 ประเภทของข้อมูลหลักที่เผยแพร่	
3.3.3 ความถี่ในการปรับปรุงข้อมูล	
3.3.4 จำนวนผู้มาใช้บริการ	
ส่วนที่ 4 ชุดข้อมูลการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร	**26**
4.1 สถานการณ์ภัยพิบัติและผลกระทบ	26
4.2 ความเสียหายที่เกิดขึ้น	26
4.3 การให้ความช่วยเหลือ	26
4.4 จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการช่วยเหลือ	26

ส่วนที่ 5 ชุดข้อมูลการบริการและแก้ไขปัญหาเกษตรกรผ่านช่องทางศูนย์บริการประชาชน 27
5.1 จำนวนเรื่องที่รับบริการ/แจ้งปัญหา 27
5.1.1 รวมทั้งหมด
5.1.2 แยกตามประเภทปัญหาหลัก
5.2 ผลการดำเนินงาน 27
5.2.1 จำนวนเรื่องที่แก้ไขได้สำเร็จ
5.2.2 จำนวนเรื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการ
5.2.3 จำนวนเรื่องที่ต้องส่งต่อหน่วยงานอื่น
5.3 ปัญหาที่พบบ่อยและแนวโน้ม 27
5.4 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาศูนย์บริการ 27
5.5 รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับบริการและแก้ไขปัญหา 27
ส่วนที่ 6 ชุดข้อมูลการขับเคลื่อนหรือสนับสนุนการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร 28
6.1 สถานการณ์หนี้สินเกษตรกรในจังหวัด 28
6.2 มาตรการ/โครงการที่ดำเนินการ 28
6.3 จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการขับเคลื่อน/สนับสนุนการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร 28
ส่วนที่ 7 ข้อมูลด้านการเกษตรเพื่อสนับสนุนการตรวจราชการของรัฐมนตรี/ผู้บริหาร 29-33
7.1 โครงการ/นโยบายสำคัญที่ดำเนินการ 29
- โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำน้ำกอน ตำบลพญาแก้ว อำเภอเชียงกลาง 29
7.2 จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุติดตามนโยบาย/โครงการสำคัญ 32
ส่วนที่ 8 ชุดข้อมูลการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเพื่อเผยแพร่ความรู้ กิจกรรม ความเคลื่อนไหวด้านการเกษตรภายในพื้นที่ 34-35
8.1 การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ 34
8.2 จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนข้อมูลข่าวสาร 34
ส่วนที่ 9 ชุดข้อมูลการดำเนินงานและกิจกรรม/งานอื่น ๆ ที่ใช้การบูรณาการขับเคลื่อนโดยกลไกคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (SCO) และคณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ (SCD) 36-38
9.1 บทบาทและผลงานสำคัญของ SCP และ SCD 36
9.2 ปัญหาอุปสรรคในการขับเคลื่อนงานบูรณาการ 37
9.3 จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนดำเนินงานกิจกรรม/งานอื่น ๆ 37

สรุปภาพรวมข้อมูล
จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ในพื้นที่จังหวัดน่าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ลำดับที่	ชุดข้อมูลด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ของจังหวัด	จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุน (ราย)
1	ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน	509
2	ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์	20,392
3	ชุดข้อมูลของศูนย์ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	15,556
4	ชุดข้อมูลการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร	7,093
5	ชุดข้อมูลการบริการและแก้ไขปัญหาเกษตรกรผ่านช่องทางศูนย์บริการประชาชนภาคการเกษตร (ศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช)	1
6	ชุดข้อมูลการขับเคลื่อนหรือสนับสนุนการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร	2
7	ชุดข้อมูลด้านการเกษตรเพื่อสนับสนุนการตรวจราชการของรัฐมนตรี/ผู้บริหาร	34,833
8	ชุดข้อมูลการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เพื่อเผยแพร่ความรู้ กิจกรรมความเคลื่อนไหวด้านการเกษตรภายในพื้นที่	200
9	ชุดข้อมูลการดำเนินงานและกิจกรรม/งานอื่น ๆ ที่ใช้การบูรณาการขับเคลื่อนโดยกลไกลคณะกรรมการ SCP และคณะทำงาน SCD	470
	รวมทั้งสิ้น	**79,056**

ข้อมูล ณ วันที่ 15 กันยายน 2569

ส่วนที่ 1

ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

****

1. สรุปสาระสำคัญ

จังหวัดน่าน ได้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ในพื้นที่ 15 อำเภอของจังหวัดน่าน ตามกระบวนการการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ภายใต้หลักการที่ประชาชนมีส่วนร่วมคิด วิเคราะห์ เสนอปัญหา และแนวทางแก้ปัญหา และตัดสินใจในการกำหนดแผนการพัฒนาด้วยตนเอง เพื่อเป็นการตอบสนองปัญหาและความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง สามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาด้านการเกษตรของจังหวัด เป็นกรอบการจัดทำคำของบประมาณที่เกี่ยวข้อง และเป็นเครื่องมือในการติดตามแผนงาน/โครงการพัฒนาการเกษตรของหมู่บ้าน รวมถึงเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาอาชีพการเกษตรเพื่อสร้างรายได้ การฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร ในการพัฒนาการผลิตด้านการเกษตร ภายใต้ศักยภาพของพื้นที่และชุมชน และเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นให้สอดคล้องและตอบสนองนโยบายของรัฐบาล และนำไปใช้ในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2571 – 2575 ซึ่งมีแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน จำนวน 15 หมู่บ้าน ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อแผนการเกษตรระดับหมู่บ้าน	อำเภอ	สินค้า/ผลิตภัณฑ์	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)
1	บ้านพนาไพร หมู่ที่ 10 ตำบลป่าแลวหลวง	สันติสุข	ชันโรง	2	1,253,000
2	บ้านนาม่วง หมู่ที่ 7 ตำบลเมืองลี	นาหมื่น	ผลไม้	3	3,774,000
3	บ้านธารทอง หมู่ที่ 8 ตำบลน้ำมวบ	เวียงสา	กาแฟ	3	1,650,000
4	บ้านผาหลัก หมู่ที่ 3 ตำบลยอด	สองแคว	มะแขว่น	1	400,000
5	บ้านวังทอง หมู่ที่ 3 ตำบลพระพุทธบาท	เชียงกลาง	เห็ดนางฟ้า	4	5,900,000
6	บ้านก่อก๋วง หมู่ที่ 11 ตำบลบ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	กาแฟ	2	1,500,000
7	บ้านนาราบ หมู่ที่ 1 ตำบลนาน้อย	นาน้อย	สมุนไพร	2	200,000
8	บ้านเวียงสรอง หมู่ที่ 4 ตำบลและ	ทุ่งช้าง	ไก่ประดู่หางดำ	1	1,430,000
9	บ้านน้ำกิ หมู่ที่ 5 ตำบลผาทอง	ท่าวังผา	กาแฟ	4	3,250,000
10	บ้านห้วยดง หมู่ที่ 5 ตำบลห้วยโก๋น	เฉลิมพระเกียรติ	พืชผัก	2	8,370,000
11	บ้านดอย หมู่ที่ 3 ตำบลสวด	บ้านหลวง	มะขาม	-	-
12	บ้านห้วยยื่น หมู่ที่ 2 ตำบลบ่อ	เมืองน่าน	ไผ่ซางหม่น	2	2,530,000
13	บ้านผาเวียง หมู่ที่ 3 ตำบลภูคา	ปัว	กาแฟ	1	400,000
14	บ้านนาบัว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองแดง	แม่จริม	กาแฟ	3	2,530,000
15	บ้านหัวนา หมู่ที่ 3 ตำบลท่าน้าว	ภูเพียง	ถั่วเหลือง	2	1,500,000
รวม				**31**	**34,687,000**

2. วิสัยทัศน์/พันธกิจ

2.1 วิสัยทัศน์

"น่านเมืองเกษตรมูลค่าสูง ยกระดับอัตลักษณ์ท้องถิ่นด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี
มุ่งสู่เกษตรประณีตที่ยั่งยืน และสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจอย่างสมดุล"

2.2 พันธกิจ

1) ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิต (Transform Production) : ยกระดับจากเกษตรกรรมแบบดั้งเดิมไปสู่ "เกษตรประณีตมูลค่าสูง" โดยเน้นพืชเศรษฐกิจและพืชอัตลักษณ์น่าน

2) ประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี (Adopt Innovation & Tech) : นำเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) และระบบดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการแปลง ลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่

3) สร้างมูลค่าเพิ่มและการแปรรูป (Value Creation & Processing) : ส่งเสริมการแปรรูปเพิ่มมูลค่าด้วยมาตรฐานความปลอดภัยสูง (GAP, Organic) พร้อมพัฒนาบรรจุภัณฑ์และการเล่าเรื่องราว (Storytelling) อัตลักษณ์น่าน

4) เชื่อมโยงตลาดและการท่องเที่ยวเกษตร (Market & Agro-Tourism Integration) : ขยายช่องทางการตลาดสู่กลุ่มผู้บริโภคที่กำลังซื้อสูง ทั้งตลาดพรีเมี่ยมออนไลน์ ตลาดส่งออก และเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างสรรค์ในพื้นที่

5) ฟื้นฟูและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ (Environmental Sustainability) : ส่งเสริมการทำเกษตรที่ไม่ทำลายป่าไม้ ลดการเผา (Zero Burn) ฟื้นฟูระบบนิเวศต้นน้ำน่านอย่างยั่งยืน

3. เป้าหมายหลัก

3.1 **เพิ่มรายได้สุทธิ :** รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 180,000 บาท ภายในปี พ.ศ. 2570 ปี

3.2 **ยกระดับมาตรฐาน :** พื้นที่แปลงเกษตรในหมู่บ้านผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ (GAP, Organic Thailand) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของพื้นที่ทั้งหมด

3.3 **สร้างแบรนด์อัตลักษณ์ :** ผลิตภัณฑ์หลักของชุมชนได้รับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เรื่องราว (Storytelling) หรือสามารถต่อยอดการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

3.4 **ลดการเผาเป็นศูนย์ (Zero Burn) :** บริหารจัดการเศษวัสดุทางการเกษตรอย่างสร้างสรรค์เพื่อลดปัญหาหมอกควันและฝุ่น PM2.5 ในพื้นที่เกษตรกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

3.5 **สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer) :** พัฒนาทักษะเทคโนโลยีดิจิทัลและการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรให้แก่เกษตรกรอย่างน้อย 1 คนต่อ 1 ครัวเรือน

3.6 **ความเข้มแข็งของกลุ่ม :** กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่สามารถบริหารจัดการช่องทางการตลาด การแปรรูป และการกระจายสินค้าได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

4. สินค้าเกษตรสำคัญ (Product Champion)

จังหวัดน่าน ตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 15 หมู่บ้าน ในพื้นที่ 15 อำเภอ มีสินค้าเกษตรสำคัญ (Product Champion) จำนวน 11 ชนิดสินค้า ที่ได้รับการส่งเสริมเป็นพิเศษ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ลำดับที่	ชนิดสินค้า	อำเภอที่ดำเนินการ	ลักษณะเด่น	ปริมาณการผลิต	ความต้องการของตลาด	ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางแก้ไข
1	ชันโรง	สันติสุข	น้ำผึ้งชันโรงมีความหวานละมุนและมีกลิ่นหอมหวานอมเปรี้ยวที่เป็นเอกลักษณ์ มีความชื้นต่ำและมีความเป็นกรดสูงกว่าน้ำผึ้งจากผึ้งทั่วไป มีคุณสมบัติต้านอนุมูลอิสระและแบคทีเรียได้ดี	95 ลิตร	100 – 150 ลิตร	1. สภาพอากาศที่ร้อนจัดส่งผลให้ชันโรงทิ้งรัง (รังละลายหรืออุณหภูมิสูงเกินไป) และในช่วงฤดูฝน ความชื้นสูงทำให้เกิดเชื้อราในรัง รวมถึงทำให้ชันโรงออกหาอาหารไม่ได้ 2. มีศัตรูตามธรรมชาติ เช่น มด ต่อ แตน จิ้งจก และตุ๊กแก เข้ามารบกวนทำลายรัง หรือกินตัวชันโรง	1. ปรับปรุงสถานที่ตั้งตู้เลี้ยงชันโรงให้เหมาะสม เช่น จัดทำหลังคาหรือโรงเรือนขนาดเล็กเพื่อกันฝนและพรางแสงแดด ในช่วงหน้าร้อนอาจเพิ่มสแลนบังแดดหรือรดน้ำบริเวณโดยรอบเพื่อลดอุณหภูมิ ส่วนในช่วงหน้าฝนควรยกระดับชั้นวางตู้ให้สูงจากพื้นดินเพื่อป้องกันความชื้นสะสม 2. ปรับปรุงชั้นวางตู้เลี้ยงให้ปลอดภัยขึ้น เช่น การหล่อน้ำที่ขาตั้งตู้ หรือทาจาระบีเพื่อป้องกันมดหมั่นสำรวจและซ่อมแซมรอยรั่วของตู้เลี้ยงเพื่อป้องกันสัตว์ขนาดเล็กเข้าไปรบกวน รวมถึงหมั่นทำความสะอาดบริเวณโดยรอบเพื่อไม่ให้เป็นแหล่งหลบซ่อนของสัตว์เลื้อยคลาน
2	ทุเรียน	นาหมื่น	เนื้อแน่น หอมหวานเป็นเอกลักษณ์ ความมันและความหวานกลมกล่อมลงตัว ไม่หวานแหลมจนเลี่ยน เน้นการปลูกแบบเกษตรอินทรีย์และวิถีธรรมชาติ ปลอดสารเคมี	9.6 ตัน	20 ตัน	1. ระบบส่งน้ำและแหล่งกักเก็บน้ำไม่เพียงพอ 2. เกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคาสินค้าได้ 3. ศัตรูพืชและขนาดสินค้าไม่ได้มาตรฐาน	1. สร้างพื้นที่เก็บน้ำและระบบส่งน้ำ 2. ผลักดันให้มีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่ายด้านไม้ผลเพื่อสร้างอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง รวมถึงสร้างช่องทางการเกษตรออนไลน์ของกลุ่ม 3. สนับสนุนความรู้ด้านการจัดการแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ
3	กาแฟ	เวียงสา ท่าวังผา แม่จริม ปัว บ่อเกลือ	รสชาติที่ซับซ้อนกลมกล่อม มีบอดี้แน่น และเป็นกาแฟสร้างป่า ที่ปลูกใต้ร่มเงาไม้ใหญ่ช่วยรักษาธรรมชาติ <u>อำเภอปัว</u> : เด่นกลิ่นผลไม้แดงเปรี้ยวสดใส หวานปลายลิ้น	259 ตัน	3,000 ตัน	1. ทรัพยากรน้ำในการทำการเกษตรไม่เพียงพอในฤดูแล้ง 2. ขาดองค์ความรู้ด้านการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ 3. สินค้าเกษตรไม่ได้รับการพัฒนาเป็นสินค้ามูลค่าสูง	1. สรางพื้นที่เก็บน้ำและระบบสงน้ำ 2. สนับสนุนความรู้ด้านการจัดการแปลงและการแปรรูปอยางมีประสิทธิภาพ 3. ส่งเสริมการขยายพื้นที่ปลูกกาแฟในพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิต 4. พัฒนาการประชาสัมพันธ์ สร้างแบรนด์ และเชื่อมโยงตลาดกาแฟชุมชน

ลำดับที่	ชนิดสินค้า	อำเภอที่ดำเนินการ	ลักษณะเด่น	ปริมาณการผลิต	ความต้องการของตลาด	ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางแก้ไข
			อำเภอบ่อเกลือ: บอดี้แน่นลึก ให้กลิ่นดาร์กช็อกโกแลต และกลิ่นดิน อำเภอท่าวังผา: รสชาติหวานอมเปรี้ยว สดชื่น				
4	มะแขว่น	สองแคว	กลิ่นหอมเย็น : ให้ความรู้สึกสดชื่นและฉุนหอมแบบสมุนไพรป่า รสชาติชาลิ้น : เคี้ยวแล้วให้รสเผ็ดซ่าติดลิ้นยาวนาน ช่วยชูรสอาหารให้จัดจ้าน	30 ตัน	50 ตัน	1. ขาดการวิจัยพัฒนา (R&D) ขาดมาตรฐานการผลิต และวัตถุดิบผันผวน 2. การขาดองค์ความรู้ด้านประชาสัมพันธ์เกิดจากขาดผู้เชี่ยวชาญ การปรับตัวไม่ทันเทคโนโลยีดิจิทัลและการขาดกลยุทธ์ที่ชัดเจน ส่งผลให้การประชาสัมพันธ์ไม่ถึงกลุ่มเป้าหมาย	1. การนำองค์ความรู้จากสถาบันวิจัยมาพัฒนาสูตรมาตรฐาน (GI) จัดฝึกอบรมเทคนิคการแปรรูปยืดอายุสินค้า และเพิ่มช่องทางการตลาดเพื่อยกระดับสู่ผลิตภัณฑ์ 2. การอบรมพัฒนาบุคลากร, จ้างมืออาชีพ, นำเครื่องมือดิจิทัลมาใช้, และสร้างแผนประชาสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลัก
5	เห็ดนางฟ้า	เชียงกลาง	เห็ดดอกใหญ่ เนื้อแน่น และหวานกรอบ	1.5 ตัน	2 ตัน	1. แหล่งน้ำด้านการเกษตรของหมู่บ้านใช้งานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ 2. ต้นทุนและปัจจัยการผลิตสูง 3. ขาดเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตร 4. ขาดการทำตลาดด้านการเกษตร	1. ทำคลองส่งน้ำกระจายน้ำเข้าสู่พื้นที่การเกษตร 2. สนับสนุนปัจจัยการเกษตร และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน 3. การอบรมให้ความรู้และศึกษาดูงานการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและสนับสนุนอุปกรณ์และเครื่องจักรในการแปรรูป 4. ส่งเสริมการจัดทำแผนการผลิตและแผนการตลาด
6	สมุนไพร	นาน้อย	ผลิตภัณฑ์แปรรูปสมุนไพรจากหญ้าเอ็นยืด	1,000 ชิ้น	1,500 ชิ้น	1. ไม่มีวัตถุดิบที่ใช้ผลิตสินค้าของกลุ่ม 2. อายุพืชสมุนไพรไม่ตรงกับความต้องการ 3. ผักในพื้นที่ยังไม่ได้รับมาตรฐาน	1. วางแผนและบริหารจัดการผลผลิตให้มีวัตถุดิบตลอดและต่อเนื่อง 2. ส่งเสริมความรู้การผลิตและการเก็บเกี่ยวให้เหมาะสม 3. ส่งเสริมความรู้การผลิตและการเก็บเกี่ยวให้เหมาะสม

ลำดับที่	ชนิดสินค้า	อำเภอที่ดำเนินการ	ลักษณะเด่น	ปริมาณการผลิต	ความต้องการของตลาด	ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางแก้ไข
7	ไก่ประดู่หางดำ	ทุ่งช้าง	เนื้อแน่นนุ่มหนึบ เลี้ยงง่าย และปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี	4,000 ตัว	5,000 ตัว	1. ขาดแคลนแหล่งผลิตสายพันธุ์ไก่ประดู่หางดำที่มีคุณภาพ 2. ราคาผลผลิตตกต่ำและต้นทุน/ปัจจัยการผลิตสูง	1. สนับสนุนพ่อ/แม่พันธุ์คุณภาพ และเพิ่มศักยภาพการผลิต การลดต้นทุน และการเพาะพันธุ์ 2. การอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร ปศุสัตว์ และประมง ที่ช่วยลดต้นทุนการผลิต และส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตการจำหน่าย และการตลาดสินค้าเกษตร
8	พืชผัก	เฉลิมพระเกียรติ	ความปลอดภัยได้มาตรฐาน และการส่งเสริมการเกษตรเชิงอนุรักษ์บนพื้นที่สูง	5 ตัน	10 ตัน	1. ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร 2. ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ 3. คนรุ่นใหม่ไม่นิยมประกอบอาชีพการเกษตร	1. พัฒนาระบบน้ำที่เหมาะสมกับพื้นที่สูงชัน เช่น สร้างระบบส่งน้ำแบบขั้นบันได หรือระบบน้ำหยด สร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก สร้างบ่อพลวงหรือถังเก็บน้ำบนพื้นที่สูง เพื่อกักเก็บน้ำฝนและน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ส่งเสริมการจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการให้น้ำแบบประหยัด เช่น ระบบน้ำหยด ระบบสปริงเกอร์ พัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติม เช่น การสร้างฝาย การสร้างบ่อพลวง หรือสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก เพื่อกักเก็บน้ำตามลำน้ำธรรมชาติ การจัดการพื้นที่ เช่น การทำฝายชะลอน้ำเพื่อเก็บความชุ่มชื้นในดิน การ ปลูกป่าเพื่อเพิ่มแหล่งต้นน้ำ 2. ศึกษาสาเหตุของปัญหา และพัฒนาองค์ความรู้อย่างตรงจุดและต่อเนื่อง เชื่อมโยง หน่วยงานในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างครบวงจร (ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ) ส่งเสริมการให้ความรู้และฝึกอบรม พัฒนา มาตรฐานการผลิต สนับสนุนการรวมกลุ่มและการจัดการพัฒนาช่องทางการตลาด 3. ภาครัฐให้การสนับสนุนคนรุ่นใหม่อย่างจริงจัง สร้างแรงจูงใจ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี สนับสนุน

ลำดับที่	ชนิดสินค้า	อำเภอที่ดำเนินการ	ลักษณะเด่น	ปริมาณการผลิต	ความต้องการของตลาด	ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางแก้ไข
							เงินทุนให้เกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ รักและหวงแหนในอาชีพ
9	มะขาม	บ้านหลวง	ฝักใหญ่ เนื้อแน่น รสชาติหวานอร่อย	140 ตัน	200 ตัน	1. แหล่งน้ำทำการเกษตรไม่เพียงพอและไม่มีพื้นที่สำหรับกักเก็บน้ำ 2. การคมนาคมขนส่งสินค้าทางการเกษตรไม่สะดวก	1. เพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ เช่น ขุดสระกักเก็บน้ำขนาดเล็กในแปลง, ฝายกักเก็บน้ำระบบน้ำบาดาล 2. ปรับปรุงถนนเป็นคอนกรีต ลาดยาง หรือแอสฟัลท์ติก
10	ไผ่ซางหม่น	เมืองน่าน	ลำต้นตรงขนาดใหญ่ เนื้อไม้หนาและแข็งแกร่งทนทาน ไม่มีหนาม และไม่ค่อยมีแขนงรบกวน	100,000 ท่อน	100,000 ท่อน	1. ขาดองค์ความรู้ในการผลิตและแปรรูปเชิงธุรกิจ 2. ขาดความต่อเนื่องในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3. พื้นที่การเกษตรไม่มีเอกสารสิทธิ์	1. ส่งเสริมและสร้างองค์ความรู้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไผ่ 2. ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและเน้นการสร้างสตอรี่และการประชาสัมพันธ์ 3. การเข้าร่วมโครงการของนโยบายภาครัฐ (คทช.)
11	ถั่วเหลือง	ภูเพียง	ถั่วเหลืองหลังนา ซึ่งใช้น้ำน้อย ช่วยบำรุงดิน และมีผลผลิตคุณภาพดีป้อนให้แก่โรงงานอุตสาหกรรมแปรรูป	100 ตัน	500 ตัน	1. ขาดห้องเก็บเมล็ดพันธุ์เพื่อจำหน่าย 2. ขาดองค์ความรู้การแปรรูปผลผลิต 3. ต้องการส่งเสริมอาชีพการปลูกถั่วเหลือง	1. ขอสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ 2. สนับสนุนองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตเบื้องต้น 3. สนับสนุนความรู้ด้านการปลูกถั่วลิสงอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านในพื้นที่จังหวัดน่านทั้ง 15 อำเภอ ของจังหวัดน่าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จะพบว่าสินค้าเกษตรที่สำคัญส่วนใหญ่เป็นด้านพืช คิดเป็นร้อยละ 86.66 รองลงมาเป็นด้านปศุสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 13.33 ส่วนด้านประมงไม่มีสินค้าเกษตรสำคัญที่ส่งเสริมในปีนี้ ด้านปัญหาและอุปสรรค ส่วนใหญ่เป็นด้านขาดการส่งเสริมองค์ความรู้ในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาเป็นด้านขาดแคลนแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 33.33 และน้อยที่สุดเป็นด้านราคาผลผลิตตกต่ำ ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น และส่งเสริมด้านการตลาด คิดเป็นร้อยละ 13.34 ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมให้แก่เกษตรกรที่ยังขาดองค์ความรู้ด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด ตลอดจนการพัฒนาหรือเพิ่มเติมแหล่งกักเก็บน้ำ และการบริหารจัดการน้ำภายในแปลงเกษตรให้มีประสิทธิภาพ โดยสามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามา ปรับใช้เพื่อเป็นต้นทุนภาคการเกษตรต่อไป

5. ความเชื่อมโยงกับนโยบายจังหวัด/กระทรวง/รัฐบาล

ด้านการเพิ่มรายได้และตลาดนำการผลิต (Market-Led Income Growth)

- **นโยบายรัฐบาล :** มุ่งเน้น "ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้เกษตรกร" และการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Creation)
- **นโยบายกระทรวงเกษตรฯ :** ส่งเสริมการเชื่อมโยงตลาดดิจิทัล การแปรรูปขั้นสูง และพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการ
- **ยุทธศาสตร์จังหวัดน่าน :** ขับเคลื่อน "น่านเมืองเกษตรมูลค่าสูง" พัฒนาพืชเศรษฐกิจและพืชอัตลักษณ์น่าน เช่น กาแฟ มะแขว่น และพืชสมุนไพร เป็นต้น และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
- **การสอดรับของแผนหมู่บ้าน:**
    - หมู่บ้านคัดเลือก พืชอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นหรือพืชที่มีศักยภาพในหมู่บ้าน มาปรับปรุงคุณภาพแทนการปลูกพืชไร่เชิงเดี่ยวราคาต่ำ
    - สร้างเรื่องราวสินค้าเกษตรหรือผลิตภัณฑ์ (Storytelling) และระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability)
    - จัดทำข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้า (Contract Farming) กับผู้ประกอบการ ร้านค้า และโรงแรมในจังหวัดหรือนอกจังหวัด (Farm to Table)

ด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม และมาตรฐานการผลิต (Innovation & Quality Standards)

- **นโยบายรัฐบาล :** นำเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) และ AI มาใช้ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต
- **นโยบายกระทรวงเกษตรฯ :** ยกระดับมาตรฐานความปลอดภัย GAP, PGS, และ Organic Thailand พร้อมบริหารจัดการพื้นที่ด้วย Agri-Map
- **ยุทธศาสตร์จังหวัดน่าน :** ส่งเสริมมาตรฐานสินค้าเกษตรในพื้นที่จังหวัดน่าน เพื่อรับประกันมาตรฐานสินค้าน่านสู่ตลาดพรีเมียม
- **การสอดรับของแผนหมู่บ้าน:**
    - จัดตั้งกลุ่มตรวจประเมินมาตรฐานแปลงเกษตรแบบมีส่วนร่วม (PGS) ในระดับชุมชน
    - ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น ระบบให้น้ำอัจฉริยะ โดรนเพื่อการเกษตร และเครื่องตรวจวัดสภาพอากาศชุมชน
    - ใช้ศูนย์เรียนรู้ ศพก. หรือแปลงเรียนรู้ในหมู่บ้านเป็นจุดถ่ายทอดเทคโนโลยี

ด้านสิ่งแวดล้อม การฟื้นฟูป่าต้นน้ำ และ Zero Burn (Environmental Sustainability)

- **นโยบายรัฐบาล :** การแก้ปัญหามลพิษทางอากาศ PM2.5 การลดการเผาในภาคเกษตร (Zero Burn) และการมุ่งสู่ Carbon Neutrality
- **นโยบายกระทรวงเกษตรฯ :** ส่งเสริมเกษตรเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การแปรรูปเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร (Zero Waste)
- **ยุทธศาสตร์จังหวัดน่าน :** บริหารจัดการพื้นที่ป่าต้นน้ำน่าน ลดการทำลายป่าจากการทำพืชไร่ลาดชัน ปรับสู่ระบบวนเกษตรและเกษตรผสมผสาน

- **การสอดรับของแผนหมู่บ้าน:**
    - ส่งเสริม **"หมู่บ้านปลอดการเผา"** กำหนดมาตรการควบคุมและใช้ประโยชน์จากชีวมวล (ทำปุ๋ยหมัก, อาหารสัตว์, ถ่านชีวภาพ)
    - ปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวโพดบนภูเขาสูงมาเป็น **การปลูกกาแฟใต้ร่มไม้ใหญ่ (Shade-Grown Coffee)** หรือพืชสมุนไพร พืชผักเมืองหนาว ไม้ผล และไม้ยืนต้น เป็นต้น
    - ส่งเสริมโครงการคาร์บอนเครดิตภาคเกษตรเพื่อสร้างรายได้ทางเลือกให้ชุมชน

ด้านการพัฒนาคนและสถาบันเกษตรกร (Human & Community Empowerment)

- **นโยบายรัฐบาล:** สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) และดึงคนรุ่นใหม่กลับถิ่นฐาน
- **นโยบายกระทรวงเกษตรฯ:** เสริมสร้างความเข้มแข็งให้วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์การเกษตร
- **ยุทธศาสตร์จังหวัดน่าน:** ยกระดับศักยภาพชุมชนท้องถิ่นให้บริหารจัดการการท่องเที่ยวและการค้าได้เอง
- **การสอดรับของแผนหมู่บ้าน:**
    - วางแผนพัฒนาทักษะดิจิทัลและการตลาดออนไลน์ให้ Young Smart Farmer ในหมู่บ้าน
    - ยกระดับกลุ่มแม่บ้าน/วิสาหกิจชุมชนในหมู่บ้านให้บริหารจัดการการแปรรูปและบรรจุภัณฑ์อย่างมีมาตรฐาน

สรุปประโยชน์ของการจัดทำแผนที่สอดคล้องกัน

1. **การอนุมัติงบประมาณง่ายขึ้น :** เมื่อแผนหมู่บ้านสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดและกระทรวง จะสามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด หรือกองทุนพัฒนาต่างๆ ได้อย่างมีน้ำหนัก
2. **เกิดการบูรณาการในพื้นที่ :** ลดความซ้ำซ้อนของการทำงานระหว่างหน่วยงาน เช่น เกษตรอำเภอ, พัฒนาชุมชน, สวพส., และ อบต.
3. **ผลลัพธ์ยั่งยืน :** เกษตรกรในหมู่บ้านเข้าใจทิศทางพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของตลาดระดับประเทศและสากล ไม่ผลิตสินค้าที่ซ้ำซ้อนและล้นตลาด

6. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนผลักดันการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

ลำดับที่	ชื่อแผนการเกษตรระดับหมู่บ้าน	อำเภอ	สินค้า/ผลิตภัณฑ์	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุน (ราย)
1	บ้านพนาไพร หมู่ที่ 10 ตำบลป่าแลวหลวง	สันติสุข	ชันโรง	36	20
2	บ้านนาม่วง หมู่ที่ 7 ตำบลเมืองลี	นาหมื่น	ผลไม้	44	30
3	บ้านธารทอง หมู่ที่ 8 ตำบลน้ำมวบ	เวียงสา	กาแฟ	140	15
4	บ้านผาหลัก หมู่ที่ 3 ตำบลยอด	สองแคว	มะแขว่น	194	30
5	บ้านวังทอง หมู่ที่ 3 ตำบลพระพุทธบาท	เชียงกลาง	เห็ดนางฟ้า	134	30
6	บ้านก่อก๋วง หมู่ที่ 11 ตำบลบ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	กาแฟ	76	37
7	บ้านนาราบ หมู่ที่ 1 ตำบลนาน้อย	นาน้อย	สมุนไพร	216	30
8	บ้านเวียงสรอง หมู่ที่ 4 ตำบลและ	ทุ่งช้าง	ไก่ประดู่หางดำ	41	24

ลำดับที่	ชื่อแผนการเกษตรระดับหมู่บ้าน	อำเภอ	สินค้า/ผลิตภัณฑ์	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุน (ราย)
9	บ้านน้ำกิ หมู่ที่ 5 ตำบลผาทอง	ท่าวังผา	กาแฟ	166	38
10	บ้านห้วยดง หมู่ที่ 5 ตำบลห้วยโก๋น	เฉลิมพระเกียรติ	พืชผัก	81	60
11	บ้านดอย หมู่ที่ 3 ตำบลสวด	บ้านหลวง	มะขาม	116	41
12	บ้านห้วยยื่น หมู่ที่ 2 ตำบลบ่อ	เมืองน่าน	ไผ่ซางหม่น	115	30
13	บ้านผาเวียง หมู่ที่ 3 ตำบลภูคา	ปัว	กาแฟ	130	30
14	บ้านนาบัว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองแดง	แม่จริม	กาแฟ	167	22
15	บ้านหัวนา หมู่ที่ 3 ตำบลท่าน้าว	ภูเพียง	ถั่วเหลือง	156	72
รวม				2,112	509

7. ภาพกิจกรรมของชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

ส่วนที่ 2

ชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

****

1. สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดน่าน (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 เป็นแผนซึ่งแสดงทิศทาง แนวทาง และเป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดในอนาคต การทบทวนแผนจากการวิเคราะห์สถานการณ์ ปัญหา และความต้องการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดน่าน ดำเนินการจัดทำขึ้นโดยมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี นโยบายรัฐบาลและนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งแผนพัฒนาภาคเหนือ แผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 แผนพัฒนาจังหวัดน่าน และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ดังนี้

1) การประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 ผ่านกลไกคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

2) การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 ผ่านกลไกคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3) การประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบเล่มแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดน่าน (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570

4) จัดส่งแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน (พ.ศ. 2566 -2570) ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2. เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน

“สินค้าเกษตรมีมูลค่าสูง เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี”

3. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

2.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตรมี GPP เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 0.5

2.2 สินค้าเกษตรที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน เพิ่มขึ้น ร้อยละ 4 ต่อปี

2.3 รายได้สุทธิครัวเรือนเกษตรกร เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี

2.4 สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน

4. ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

4.1 ประเด็นการพัฒนาที่ 1 เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร

แนวทางการพัฒนา 1. เพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรให้เหมาะสมกับการเกษตรสมัยใหม่

2. ส่งเสริมการผลิตภาคเกษตรครบวงจรสู่เกษตรมูลค่าสูง
3. เพิ่มประสิทธิภาพภาคเกษตรภายใต้เกษตรกรรมยั่งยืนด้วย BCG Model เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเกษตรวิถีใหม่
4. พัฒนาและสร้างบุคลากรภาคเกษตรอย่างมืออาชีพครบวงจร
5. ส่งเสริมองค์ความรู้ในการจัดการอาหารและการเกษตรเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

โครงการสำคัญ จำนวน 12 โครงการ งบประมาณ 18,095,447 บาท แยกเป็น

1) งบจังหวัด 1 โครงการ งบประมาณ 15,816,700 บาท
2) งบปกติ จำนวน 11 โครงการ งบประมาณ 2,278,747 บาท

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 ขอรับการสนับสนุนงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด จำนวน 1 โครงการ งบประมาณ 15,816,700 บาท ได้แก่ โครงการเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง

4.2 ประเด็นการพัฒนาที่ 2 ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการเกษตร

แนวทางการพัฒนา

1. เพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรให้เหมาะสมกับการเกษตรสมัยใหม่
2. ส่งเสริมการผลิตภาคเกษตรครบวงจรสู่เกษตรมูลค่าสูง
3. เพิ่มประสิทธิภาพภาคเกษตรภายใต้เกษตรกรรมยั่งยืนด้วย BCG Model เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเกษตรวิถีใหม่
4. พัฒนาและสร้างบุคลากรภาคเกษตรอย่างมืออาชีพครบวงจร
5. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรด้วยการเข้าถึงกลไกการรับรองมาตรฐาน

โครงการสำคัญ จำนวน 237 โครงการ งบประมาณ 1,017,566,728 บาท แยกเป็น

1) งบจังหวัด 2 โครงการ งบประมาณ 334,433,900 บาท
2) งบปกติ จำนวน 235 โครงการ งบประมาณ 683,132,828 บาท

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 ขอรับการสนับสนุนงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด จำนวน 1 โครงการ งบประมาณ 260,801,000 บาท ได้แก่ โครงการการพัฒนาแหล่งน้ำและปัจจัยสนับสนุนเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรยั่งยืน

3.3 ประเด็นการพัฒนาที่ 3 สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร

แนวทางการพัฒนา

1. เพิ่มประสิทธิภาพภาคเกษตรภายใต้เกษตรกรรมยั่งยืนด้วย BCG Model เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเกษตรวิถีใหม่
2. พัฒนาและสร้างบุคลากรภาคเกษตรอย่างมืออาชีพครบวงจร
3. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่

โครงการสำคัญ จำนวน 20 โครงการ งบประมาณ 58,785,500 บาท แยกเป็น
1) งบจังหวัด 1 โครงการ งบประมาณ 50,757,500 บาท
2) งบปกติ จำนวน 19 โครงการ งบประมาณ 8,028,000 บาท
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 ขอรับการสนับสนุนงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด จำนวน 1 โครงการ งบประมาณ 50,757,500 บาท ได้แก่ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

4.4 ประเด็นการพัฒนาที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนภายใต้ BCG Model

แนวทางการพัฒนา
1. บริหารจัดการพื้นที่เกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อสร้างมูลค่าจากคาร์บอนเครดิต
2. ส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และประมงพื้นฐานเชิงเศรษฐกิจ

โครงการสำคัญ จำนวน 3 โครงการ งบประมาณ 921,186 บาท เป็นงบปกติ จำนวน 3 โครงการ งบประมาณ 921,186 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 ไม่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด

4.5 ประเด็นการพัฒนาที่ 5 บูรณาการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และงานวิจัยด้านการเกษตร

แนวทางการพัฒนา
1. บริหารจัดการข้อมูลด้านการเกษตรแบบบูรณาการ Big data
2. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม งานวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพการเกษตรให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

โครงการสำคัญ จำนวน - โครงการ งบประมาณ - บาท

ทั้งนี้ จังหวัดน่านได้ร่วมกับทุกภาคส่วนในการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมสำคัญเพื่อการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์เชิงพื้นที่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา และเป็นแนวทางประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (พ.ศ. 2566-2570) จำนวน 268 โครงการ งบประมาณ 1,095,368,861 บาท (หนึ่งพันเก้าสิบห้าบ้านสามแสนหกหมื่นแปดพันแปดร้อยหกสิบเอ็ดบาทถ้วน) และขอรับการสนับสนุนงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการจังหวัดน่าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 จำนวน 3 โครงการ งบประมาณ 327,375,200 บาท (สามร้อยยี่สิบเจ็ดล้านสามแสนเจ็ดหมื่นห้าพันสองร้อยบาทถ้วน)

5. สินค้าเกษตรที่สำคัญ (Product Champion)

จังหวัดน่านมีสินค้าเกษตรทีสำคัญภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน (พ.ศ. 2566 – 2570) ประกอบด้วยด้านพืช (กาแฟ พืชผัก โกโก้ ส้มสีทอง และมะนาว) ด้านปศุสัตว์ (สุกร และแพะ) และด้านประมง (กบ และปลาดุก) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ลำดับที่	ชนิดสินค้า	ลักษณะเด่น	ปริมาณการผลิต	ความต้องการใช้ภายในจังหวัด	โอกาสทางการตลาด	ความท้าทายและความเสี่ยง
1	กาแฟ (สารกาแฟ)	รสชาติเข้มข้น บอดี้แน่น (Body) มีความซับซ้อนกลมกล่อม และมีกลิ่นหอมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวจากพื้นที่ปลูกบนยอดดอยสูง	1,689.43 ตัน	650 ตัน	1. **กระแสความต้องการสูงขึ้น :** ตลาดทั้งในและนอกจังหวัดมีความต้องการเมล็ดกาแฟคุณภาพดีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนปริมาณผลผลิตยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ 2. **การยกระดับสู่ตลาดมูลค่าสูง :** ขับเคลื่อนผ่านนโยบาย **Nan Coffee Go Green** ที่เน้นเกษตรกรเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มาตรฐาน GAP และการแปรรูปเมล็ดกาแฟพรีเมียม 3. **การสนับสนุนจากเครือข่ายใหญ่ :** ภาครัฐและภาคเอกชนรายใหญ่ เช่น OR และ CP เข้ามาช่วยสร้างโอกาสและรายได้ให้เกษตรกร 4. **การเติบโตของธุรกิจท่องเที่ยวและคาเฟ่ :** จังหวัดน่านมีร้านกาแฟมากกว่า 800 ร้าน และการจัดงาน Nan Coffee's Day ช่วยขยายช่องทางการตลาดได้เป็นอย่างดี	1. **การเปลี่ยนผ่านพื้นที่เกษตร :** การโน้มน้าวให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว แล้วมาส่งเสริมให้แบ่งพื้นที่มาปลูกกาแฟใต้ร่มเงาไม้ใหญ่หรือระบบวนเกษตร ซึ่งต้องใช้เวลาและความเข้าใจ 2. **การควบคุมคุณภาพมาตรฐาน :** การรักษาเอกลักษณ์และรสชาติของเมล็ดกาแฟให้ได้มาตรฐานตั้งแต่ต้นน้ำ การแปรรูป ไปจนถึงการคั่วที่มีคุณภาพ 3. **ต้นทุนและแรงงาน :** เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ขณะที่กระบวนการเก็บเกี่ยวและแปรรูปกาแฟต้องอาศัยความพิถีพิถันและแรงงานจำนวนมากในบางช่วงเวลา 4. **สภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง (Climate Change) :** ความแปรปรวนของฤดูกาล ปัญหาภัยแล้ง หรือฝนไม่ตกตามฤดูกาล ส่งผลกระทบโดยตรงต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิตกาแฟ 5. **ความผันผวนของตลาด :** กระแสความนิยมอาจเปลี่ยนแปลงได้ ผู้ผลิตรายย่อยหรือวิสาหกิจชุมชนอาจมีความเสี่ยงด้านช่องทางการจัดจำหน่ายหากพึ่งพาเพียงกระแสแฟชั่นช่วงสั้นๆ
2	เงาะ	ปลูกบนภูเขาสูงที่มีสภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศเหมาะสม ทำให้เนื้อหนา แห้งร่อนจากเมล็ด กรอบ หวาน และมีกลิ่นหอมเป็นเอกลักษณ์	11,347.78 ตัน	58,750 ตัน	1. **เอกลักษณ์ผลผลิตบนดอยสูง :** ปลูกในพื้นที่สูงภายใต้โครงการพัฒนาพื้นที่สูง ทำให้ได้เงาะรสชาติดี เนื้อแห้งไม่แฉะ ซึ่งสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ได้สูงกว่าเงาะทั่วไป 2. **การผลักดันสู่ Modern Trade :** ภาครัฐและหอการค้าจังหวัดน่านช่วยนำผลผลิตเข้าสู่ตลาด	1. **ผลผลิตล้นตลาดตามฤดูกาล :** ผลผลิตออกพร้อมกันในช่วงสิงหาคม ทำให้ระบายไม่ทันและเสี่ยงราคาตกต่ำ 2. **ต้นทุนการจัดการ :** ค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยวและขนส่งจากพื้นที่สูงมีความท้าทายต่อกำไรของเกษตรกร

ลำดับที่	ชนิดสินค้า	ลักษณะเด่น	ปริมาณการผลิต	ความต้องการใช้ภายในจังหวัด	โอกาสทางการตลาด	ความท้าทายและความเสี่ยง
					โมเดิร์นเทรดเพื่อกระจายสินค้าปริมาณมาก (กว่า 1 แสนกิโลกรัม) ป้องกันราคาตกต่ำ 3. **ช่องทางออนไลน์ :** การเปิดพรีออเดอร์และการขายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ทั่วประเทศ ช่วยขยายฐานลูกค้าตรงสู่ผู้บริโภค (B2C) ได้รวดเร็วขึ้น	
3	ส้มสีทอง	ผิวเปลือกสีเหลืองทองธรรมชาติที่สวยงามโดยไม่ต้องเคลือบแว็กซ์ มีรสชาติหวานอมเปรี้ยว กลมกล่อม กลิ่นหอมสดชื่น และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)	2,256.25 ตัน	200 ตัน	1. **อัตลักษณ์เฉพาะถิ่น (GI) :** ส้มสีทองน่าน (ปลูกมากในอำเภอเมืองน่านและอำเภอทุ่งช้าง) มีผิวสีเหลืองทองและรสชาติหวานหอม เกิดจากสภาพภูมิอากาศที่มีอุณหภูมิกลางวันและกลางคืนต่างกัน ทำให้ได้ผลผลิตเกรดพรีเมียมที่ตลาดต้องการ 2. **การสนับสนุนจากภาครัฐ :** มีการจัดงานมหกรรมส้มสีทองและของดีเมืองน่าน และหน่วยงาน เช่น พาณิชย์จังหวัดน่าน ที่ช่วยติดตามสถานการณ์การผลิตและเชื่อมโยงช่องทางการจำหน่ายสู่ตลาดวงกว้าง 3. **การยกระดับสู่สากล :** การันตีคุณภาพด้วยความเป็นอัตลักษณ์จากสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI ช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและเปิดประตูสู่ตลาดพรีเมียมทั้งในและต่างประเทศ	1. **ความแปรปรวนของอากาศ :** ส้มสีทองจะเปลี่ยนเปลือกเป็นสีทองสวยงามและมีรสชาติหวานหอมจากอุณหภูมิกลางวันและกลางคืนที่แตกต่างกันราว 8 องศาเซลเซียส หากปีใดอากาศไม่หนาวหรือไม่ต่างกันมาก จะทำให้ส้มสุกช้า สีผิวไม่เป็นสีทองตามเอกลักษณ์ และกระทบต่อคุณภาพ 2. **ต้นทุนการผลิตสูง :** ต้นส้มพันธุ์ดีมีความต้องการน้ำ ปุ๋ย และการดูแลอย่างสม่ำเสมอ ประกอบกับราคาปุ๋ย สารเคมี และค่าแรงที่สูงขึ้น ทำให้เกษตรกรบางส่วนแบกรับไม่ไหว 3. **เกษตรกรผู้ปลูกลดลง :** ปัญหาภาระต้นทุนและโรคพืช ทำให้เกษตรกรจำนวนมากถอดใจ ปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกพืชชนิดอื่น เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แทน ทำให้พื้นที่ปลูกส้มสีทองลดลงจากอดีตหลายหมื่นไร่ 4. **โรคเมลาโนส (ใบจุดน้ำหมาก) :** ทำให้ใบเป็นจุดนูนแข็ง บิดงอ และร่วงหล่น ส่งผลต่อความสมบูรณ์ของต้นส้ม

ลำดับที่	ชนิดสินค้า	ลักษณะเด่น	ปริมาณการผลิต	ความต้องการใช้ภายในจังหวัด	โอกาสทางการตลาด	ความท้าทายและความเสี่ยง
4	ลำไย	เนื้อหนา เม็ดเล็ก กรอบ หวานหอม และไม่ฉ่ำน้ำจนแฉะ	33,757.60 ตัน	24,992.56 ตัน	1. **ตลาดส่งออกและแปรรูป** : ผู้ประกอบการโรงงานอบแห้งมีความต้องการผลผลิตเพิ่มขึ้น ซึ่งเชื่อมโยงกับตลาดส่งออกสำคัญอย่างจีนและเวียดนาม 2. **มาตรฐาน GAP** : การส่งออกและแข่งขันในตลาดโลกจำเป็นต้องมีใบรับรองมาตรฐาน GAP จากเกษตรกร ซึ่งอนาคตจะมีการยกระดับข้อกำหนดที่เข้มงวดขึ้น หน่วยงานภาครัฐจึงเร่งผลักดันให้เกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานนี้เพื่อเพิ่มโอกาสส่งออก 3. **การรวมกลุ่มแปลงใหญ่** : การบริหารจัดการต้นทุนและการรวมกลุ่มช่วยสร้างอำนาจต่อรอง รวมไปถึงการกระจายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์และออฟไลน์ในช่วงผลผลิตล้นตลาด	1. **ภัยแล้งและน้ำไม่พอ :** ลำไยเป็นพืชที่ต้องการน้ำในระยะออกดอกและติดผล หากขาดน้ำจะทำให้ผลเล็กหรือผลแตก 2. **พึ่งพาตลาดจีนสูงเกินไป :** ผลผลิตส่วนใหญ่พึ่งพาการส่งออกไปจีน หากจีนชะลอการซื้อหรือปรับเปลี่ยนมาตรการนำเข้า (เช่น ด่านกักกันโรค) ราคาจะตกต่ำทันที 3. **การแข่งขันจากประเทศเพื่อนบ้าน :** เวียดนามและกัมพูชาเริ่มขยายพื้นที่ปลูกลำไยและส่งออกไปจีนมากขึ้น ทำให้ไทยสูญเสียส่วนแบ่งตลาด 4. **กลไกราคาถูกกำหนดโดยล้ง :** เกษตรกรรายย่อยขาดอำนาจต่อรอง มักถูกกดราคาในช่วงที่ผลผลิตทะลักออกสู่ตลาดพร้อมกัน (ช่วงกรกฎาคม - สิงหาคม)
5	สุกร	เป็นสายพันธุ์ท้องถิ่นที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพด้วยวิทยาศาสตร์และภูมิปัญญาจนได้เนื้อนุ่ม ฉ่ำหวาน และปลอดภัย	83,329 ตัว	92,580 ตัว	1. **กลิ่นหอมเฉพาะตัว :** ผ่านกระบวนการเลี้ยงที่พิถีพิถันและมีสูตรอาหารผสมสมุนไพรไทย ทำให้เนื้อ**ไม่มีกลิ่นสาบ** และมีกลิ่นหอมเป็นเอกลักษณ์ 2. **มีเรื่องราวและอัตลักษณ์ท้องถิ่น (Storytelling) :** หมูดำน่านไม่ใช่แค่สินค้าปศุสัตว์ แต่ถูกยกระดับให้เป็น **Soft Power** ของจังหวัดน่าน ผ่านการขับเคลื่อนของกลุ่มคนรุ่นใหม่อย่างกลุ่ม BioNan และแบรนด์พรีเมียมอย่าง "อาริกาตง (Arigaton)"	1. **ราคาอาหารสัตว์พุ่งสูง :** ต้นทุนอาหารสัตว์คิดเป็น 60-70% ของการเลี้ยงสุกร เกษตรกรน่านมักต้องพึ่งพาอาหารสำเร็จรูปที่มีราคาแพงและผันผวนตามกลไกตลาดโลก 2. **ปัญหาหมูเถื่อนและทุนใหญ่ :** เกษตรกรรายย่อยต้องเผชิญกับการแข่งขันด้านราคาที่รุนแรงจากเนื้อหมูนอกพื้นที่ และปัญหาเนื้อหมูผิดกฎหมาย (หมูเถื่อน) ที่เข้ามาแทรกแซงตลาด 3. **โรคระบาดรุนแรง :** จังหวัดน่านเคยประสบปัญหาการระบาดของโรคอย่าง **PRRS (โรคระบบสืบพันธุ์และทางเดินหายใจในสุกร)** และความเสี่ยงจาก **ASF**

ลำดับที่	ชนิดสินค้า	ลักษณะเด่น	ปริมาณการผลิต	ความต้องการใช้ภายในจังหวัด	โอกาสทางการตลาด	ความท้าทายและความเสี่ยง
					3. **เจาะตลาดกลุ่ม Fine Dining และร้านอาหารพรีเมียม :** ด้วยคุณสมบัติเนื้อที่ปรุงน้อยก็อร่อย เชฟและร้านอาหารร่วมสมัยทั้งในน่านและกรุงเทพฯ เริ่มนำไปรังสรรค์เป็นเมนูฟิวชันยกระดับ เช่น Brioche Bun หมูฮังเล หรือสเต็กหมูดำ 4. **รองรับการเติบโตของภาคการท่องเที่ยวในน่าน :** จังหวัดน่านเป็นเมืองท่องเที่ยวหลัก ร้านอาหารและร้านหมูกระทะในท้องถิ่นสามารถนำหมูดำน่านไปทำเป็นเมนูชูโรง เพื่อสร้างประสบการณ์ว่า "มาถึงน่าน ต้องกินหมูดำน่าน" 5. **ตอบโจทย์เทรนด์ผู้บริโภคสายรักสุขภาพ (Healthy & Sustainable Food) :** ตลาดผู้บริโภคยุคใหม่ยินดีจ่ายแพงกว่าเพื่อเนื้อสัตว์ที่เลี้ยงแบบปล่อยตามธรรมชาติ (Free-range) ปลอดสารเคมี และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	**(โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร)** ซึ่งสร้างความเสียหายสูงมากต่อเกษตรกรรายย่อย 4. **การจัดการของเสีย :** ฟาร์มขนาดเล็กบางส่วนยังขาดระบบบำบัดน้ำเสียและกลิ่นเหม็นที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดข้อพิพาทหรือถูกร้องเรียนจากชุมชนรอบข้าง โดยเฉพาะจังหวัดน่านที่เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม
6	โคเนื้อ	มีความนุ่มและมีลายไขมันแทรกไม่ค่อยมีกลิ่นสาบและมีความหวานตามธรรมชาติของเนื้อวัวคุณภาพดี	6,604 ตัว	9,434 ตัว	1. **ความต้องการบริโภคสูงขึ้น :** ตลาดทั้งภายในและภายนอกจังหวัดมีความต้องการเนื้อโคเพิ่มขึ้น ส่งผลให้แนวโน้มราคาอยู่ในเกณฑ์ดี 2. **การยกระดับสู่โคเนื้อคุณภาพ :** มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยี เช่น การผสมเทียมและการจัดการอาหาร มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและเพิ่มมูลค่าผลผลิต ให้ตรงใจผู้บริโภคยุคใหม่ 3. **การจัดงานส่งเสริมการตลาด :** กิจกรรมอย่างมหกรรมปศุสัตว์ คนน่าน กินเนื้อน่าน ช่วยสร้าง	1. **ข้อจำกัดด้านพื้นที่และอาหาร :** พื้นที่เกษตรกรรมและการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เปลี่ยนไป ส่งผลให้แหล่งอาหารธรรมชาติหรือแปลงหญ้าสำหรับเลี้ยงสัตว์มีปริมาณลดลง 2. **ต้นทุนการผลิต :** ฟาร์มขนาดเล็กประสบปัญหาต้นทุนค่าอาหารสัตว์และค่าจัดการที่สูงขึ้นสวนทางกับราคารับซื้อ

ลำดับที่	ชนิดสินค้า	ลักษณะเด่น	ปริมาณการผลิต	ความต้องการใช้ภายในจังหวัด	โอกาสทางการตลาด	ความท้าทายและความเสี่ยง
					ช่องทางจำหน่ายและเพิ่มการรับรู้แบรนด์ "เนื้อน่าน" ให้กว้างขวางขึ้น	3. **ความผันผวนของราคาตลาด :** เกษตรกรยังมีความเสี่ยงเรื่องราคาจำหน่ายที่ไม่แน่นอน และอำนาจต่อรองน้อยเมื่อขายโคผ่านพ่อค้าคนกลาง
7	ปลาดุก	มีสัญชาตญาณการเอาตัวรอดสูง ทนต่อสภาพน้ำที่มีออกซิเจนต่ำได้ดี เนื้อมีรสชาติดีตามธรรมชาติ เหมาะกับการทำอาหารพื้นบ้าน	245.44 ตัน	230.44 ตัน	1. **ความต้องการในท้องถิ่น :** ตลาดชุมชนและร้านอาหารพื้นบ้านมีความต้องการปลาดุกสดอย่างต่อเนื่องเพื่อทำเมนูยอดนิยม 2. **การสนับสนุนจากภาครัฐ :** ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดน่าน มีการขับเคลื่อนระบบเกษตรแบบแปลงใหญ่ ช่วยให้เกษตรกรบริหารจัดการต้นทุนและรวมกลุ่มผลิตได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	1. **ต้นทุนการผลิต :** ราคาอาหารสัตว์และสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงอาจส่งผลกระทบต่อต้นทุนของเกษตรกร 2. **การจัดการน้ำและโรค :** การเลี้ยงในบ่อดินหรือบ่อซีเมนต์ต้องควบคุมคุณภาพน้ำอย่างดีเพื่อป้องกันโรคปลา
8	ปลานิล	เนื้อแน่น และไม่มีกลิ่นคาวหรือกลิ่นดิน เป็นแหล่งอาหารโปรตีนคุณภาพดี ไขมันต่ำ ย่อยง่าย	1,611.90 ตัน	1,827.67 ตัน	1. **ความต้องการในพื้นที่สูง :** ปลานิลเป็นอาหารโปรตีนราคาประหยัดที่ประชาชนนิยมบริโภค ทำให้ตลาดท้องถิ่นมีความต้องการสม่ำเสมอ ไม่ขาดแคลน 2. **การส่งเสริมการเลี้ยง :** หน่วยงานภาครัฐ เช่น ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดน่าน มีการลงพื้นที่ให้ความรู้และมอบพันธุ์ปลาตามแนวทาง Zoning by Agri-Map 3. **การขับเคลื่อนเชิงนโยบาย :** มีแผนพัฒนาเกษตรรายสินค้าปลานิล จังหวัดน่าน เป็นกรอบแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาด	1. **การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ:** ในช่วงฤดูร้อน อุณหภูมิผิวน้ำในบ่อเลี้ยงอาจสูงถึง 33 องศาเซลเซียส ทำให้เกิดการแยกชั้นของน้ำและกระทบต่อระบบหายใจของปลา 2. **โรคระบาดในปลา :** ปลานิลมักประสบปัญหาโรคแทรกซ้อน เช่น โรคจุดขาว ปลิงใส เห็บปลา หรือโรคติดเชื้อแบคทีเรีย ซึ่งสร้างความเสียหายให้เกษตรกร 3. **ผลกระทบต่อปลาพื้นถิ่น :** จังหวัดน่านมีปลาพื้นถิ่นหายากบางชนิดที่สะท้อนถึงคุณภาพน้ำต้นน้ำอันบริสุทธิ์ การเลี้ยงปลาเศรษฐกิจหนาแน่นอาจส่งผลต่อความสมดุลของแหล่งน้ำธรรมชาติหากมีการจัดการน้ำทิ้งไม่ดี

6. ความเชื่อมโยงกับนโยบายส่วนกลาง

ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประเด็นมุ่งเน้นของจังหวัดน่าน	รูปแบบความเชื่อมโยงเชิงพื้นที่
1. สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร	ยกระดับสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่	สนับสนุนการรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิต (เช่น กาแฟ มะไฟจีน ส้มสีทอง) และเพิ่มอำนาจการต่อรองในการขาย
2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า	พัฒนาเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ และมาตรฐาน GAP/GI	ใช้คุณลักษณะเฉพาะทางภูมิศาสตร์ของน่านสร้างมูลค่าเพิ่ม ลดการใช้สารเคมีในพื้นที่ป่าต้นน้ำ
3. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม	ส่งเสริม Smart Farming และ Agri-Tech เหมาะสมกับพื้นที่สูง	ประยุกต์ใช้โดรนเพื่อการเกษตร ระบบน้ำอัจฉริยะ และระบบคัดเกรดผลผลิตบนพื้นที่เชิงเขา
4. อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน	การทำเกษตรยั่งยืน ลดการเผา (Zero Burn) และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ	เปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว (เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) ไปสู่ระบบเกษตรผสมผสาน/วนเกษตร

จุดเน้นสำคัญเฉพาะพื้นที่จังหวัดน่าน (Nan Specific Highlights)

- **การแก้ปัญหาหมอกควันและPM 2.5 :** สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรเกษตรยั่งยืน โดยเน้นการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรและการปรับเปลี่ยนอาชีพลดการเผา
- **การบริหารจัดการน้ำเชิงโครงสร้างบนพื้นที่สูง :** เชื่อมโยงกับนโยบายการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กและระบบกระจายน้ำเข้าสู่แปลงเกษตรนอกเขตชลประทาน
- **การเชื่อมโยงมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงเกษตร :** ผสานยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เข้ากับจุดเด่นด้านวัฒนธรรมและธรรมชาติของน่าน

8. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนผลักดันการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดน่านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขอรับการสนับสนุนงบประมาณด้านการเกษตรและสหกรณ์ภายใต้แผนปฏิบัติราชการจังหวัดน่าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ) จำนวน 3 โครงการ 37 กิจกรรม งบประมาณ 183,230,700 บาท (หนึ่งร้อยแปดสิบสามล้านสองแสนสามหมื่นเจ็ดร้อยบาทถ้วน) และมีเกษตรกรเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการและได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการดังกล่าว จำนวน ** ราย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เกษตรเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์ (ราย)
1	**โครงการเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง**	**1,210**
	1.1 กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนากาแฟคุณภาพพื้นที่จังหวัดน่าน	200
	1.2 กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการผลิตและฟื้นฟูส้มสีทองน่าน	100
	1.3 กิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพการเลี้ยงกบ เพื่อสร้างอาชีพและรายได้	150
	1.4 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ประมงด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม	100
	1.5 กิจกรรมการยกระดับผลิตภัณฑ์แพะจังหวัดน่านสู่มาตรฐานสากล	150
	1.6 กิจกรรมการอนุรักษ์และส่งเสริมควายน้ำว้าจังหวัดน่าน	160
	1.7 กิจกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งเศรษฐกิจจังหวัดน่าน	50
	1.8 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS) ภายใต้ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน	20
	1.9 การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนและเลี้ยงไหมด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรปลอดภัย ตามแนวทาง BCG Model	180
	1.10 กิจกรรมส่งเสริมการตลาดการบริโภคอาหารปลอดภัย	100
2	**โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ**	**5,015**
	2.1 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพและเพิ่มผลผลิตมะนาวในพื้นที่โครงการปิดทองหลังพระ	20
	2.2 กิจกรรมการเพิ่มศักยภาพการผลิตอาหารปลอดภัยในชุมชนมละบริในจังหวัดน่าน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชน	150
	2.3 กิจกรรมปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินบนพื้นที่สูง	100
	2.4 กิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินธุรกิจแปรรูปของโรงสีข้าวพระราชทาน อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน	1,208
	2.5 กิจกรรมอนุรักษ์พันธุกรรมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ของจังหวัดน่าน	500
	2.6 กิจกรรมขยายผลต้นแบบเพิ่มประสิทธิภาพด้านการเกษตรโครงการรักษ์น้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินลุ่มน้ำขุนน่าน จังหวัดน่าน	75
	2.7 กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการผลิตภาคการเกษตรพื้นที่โครงการอ่างน้ำแหง อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน	400
	2.8 กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงปลาให้กับเกษตรกรในพื้นที่รับประโยชน์อ่างเก็บน้ำน้ำแหง อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน	50
	2.9 กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์น้ำในอ่างเก็บน้ำปอน อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน	20
	2.10 กิจกรรมการจัดการดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย (ทหารพันธุ์ดี)	30
	2.11 กิจกรรมขยายผลการผลิตพืชผักปลอดภัยโครงการทหารพันธุ์ดี	460

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เกษตรเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์ (ราย)
	2.12 กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพระบบส่งน้ำฝายต้นฮ่างสนับสนุนพื้นที่ขยายผลโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน	300
	2.13 กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพระบบส่งน้ำฝายนาอ้อสนับสนุนพื้นที่ขยายผลโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน	85
	2.14 กิจกรรมขยายผลโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน จังหวัดน่าน	150
	2.15 กิจกรรมขยายระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตร ฝายห้วยเมี่ยง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านสว่าง หมู่ที่ 10 ตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน	363
	2.16 กิจกรรมพัฒนาประสิทธิภาพกักเก็บน้ำ ฝายห้วยเมี่ยง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านสว่าง หมู่ที่ 10 ตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน	-
	2.17 โครงการขุดลอกฝายห้วยแม่กับไฟ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลยาบหัวนา อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	974
	2.18 โครงการซ่อมแซมฝายห้วยแม่กับไฟพร้อมระบบส่งน้ำ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลยาบหัวนา อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	
	2.19 ก่อสร้างฝายชะลอน้ำ/ฝายดักตะกอนห้วยแม่กับไฟ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลยาบหัวนา อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	
	2.20 กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเยาวชนไทยสืบสานต่อยอดการพัฒนาด้านเกษตร	30
	2.21 กิจกรรมขยายผลการพัฒนาด้านอาชีพการเกษตรในพื้นที่โครงการพระราชดำริฯ	100
3	**โครงการพัฒนาแหล่งน้ำและปัจจัยสนับสนุนเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรยั่งยืน**	**14,167**
	3.1 ปรับปรุงสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า บ้านส้าน หมู่ที่ 3 ตำบลส้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	618
	3.2 ปรับปรุงระบบส่งน้ำห้วยร่องเปา ตำบลส้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	354
	3.3 ระบบส่งน้ำฝายน้ำริม (บ้านพ่อ) ระยะที่ 2 ตำบลแสนทอง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	4,057
	3.4 พนังป้องกันตลิ่งลำน้ำยาว (นาหนุน - เชียงแล) ตำบลริม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน	7,898
	3.5 ก่อสร้างฝายห้วยจำดีหมีพร้อมอาคารประกอบ บ้านผาสุกพัฒนา หมู่ที่ 7 ตำบลกองควาย อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน	1,190

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	เกษตรเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์ (ราย)
	3.6 กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการใช้ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์แบบรถเข็น เพื่อเพิ่มการปรับตัวของเกษตรกรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	50
	รวมทั้งสิ้น	**20,392**

7. ภาพกิจกรรมของชุดข้อมูลแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน

ส่วนที่ 3
ชุดข้อมูลของศูนย์ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
****

1. ประวัติความเป็นมา

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน เป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ.2538 โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 112 ตอนที่ 6 ก วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2538 หน้า 7 มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในด้านการจัดทำและประสานแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานด้านการเกษตรและสหกรณ์ภายในจังหวัด กำกับ ดูแล และประสานการปฏิบัติงานโครงการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ที่มีหลายส่วนราชการร่วมกัน ติดตามประเมินผลการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ภายในจังหวัด เป็นศูนย์ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัด โดยมีเกษตรและสหกรณ์ปฏิบัติงานในฐานะผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประจำจังหวัด

การบริหารงานของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ในฐานะผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประจำจังหวัด ตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 กำหนดให้ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นกรรมการจังหวัด (กจ.) และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาชนบทและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคพ.ศ.2535 ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด (กพจ.) รวมทั้งเป็นศูนย์กลางบริหารงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด และยังเป็นที่ปรึกษาทางด้านการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในส่วนภูมิภาค จึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การบริหารงานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และใช้ในการบริหารการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดให้บรรลุตามบทบาทหน้าที่ของสำนักงานฯ และสนองนโยบายของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน ตั้งอยู่ ชั้น 4 ศาลากลางจังหวัดน่าน (อาคาร 2) ถนนน่าน - พะเยา ตำบลไชยสถาน อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน 55000 โทร. 054 716 418

2. ข้อมูลสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน

2.1 โครงสร้างองค์กร

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่านแบ่งโครงสร้างสำนักงานออกเป็น 1 ฝ่าย 3 กลุ่ม คือ 1) ฝ่ายบริหารทั่วไป 2) กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร 3) กลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ และ 4) กลุ่มสารสนเทศการเกษตร มีอัตรากำลังรวมทั้งสิ้น จำนวน 19 ตำแหน่ง ดังนี้

ที่	กลุ่ม/ฝ่าย	จำนวนบุคลากร (ตำแหน่ง)				
		ข้าราชการ	ลูกจ้างประจำ	พนักงานราชการ	จ้างเหมาบริการ	รวม
1	เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	1	-	-	-	**1**
2	ฝ่ายบริหารทั่วไป	2	1	2	1	**6**
3	กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร	4	-	2	-	**6**
4	กลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ	1	-	1	1	**3**
5	กลุ่มสารสนเทศการเกษตร	1	-	1	1	**2**
รวม		**9**	**1**	**6**	**4**	**19**

2.2 ภารกิจหลักและขอบเขตงาน

1) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรรายสินค้า แผนบูรณาการการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดและการจัดทำงบประมาณด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

2) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด กำกับการบูรณาการ และติดตามการใช้งบประมาณของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3) กำกับ ดูแล ควบคุม ประสานดำเนินงานติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการพัฒนาเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด

4) ดำเนินงานโครงการพิเศษ โครงการในพระราชดำริ งานช่วยเหลือเกษตรกร งานภัยพิบัติ การเตือนการระบาดและเฝ้าระวัง และเตือนภัยสินค้าเกษตรในจังหวัด

5) กำกับดูแล ควบคุม และพัฒนาข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดกระทรวงในจังหวัด

6) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดให้เป็นศูนย์ข้อมูลและศูนย์แม่ข่ายข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

7) กำกับดูแลหน่วยงานในสังกัดกรทรวงให้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย

8) ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

9) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อ หรือที่ได้รับมอบหมาย

2.3 พันธกิจ

1. เป็นผู้แทนกระทรวงฯ ระดับจังหวัด: ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับพื้นที่

2. จัดทำและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์: วางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์, โครงการพัฒนาการเกษตร, และบริหารงบประมาณประจำปีของจังหวัด

3. บูรณาการงาน: กำกับ ควบคุม ประสานงาน และติดตามการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดให้สอดคล้องกัน

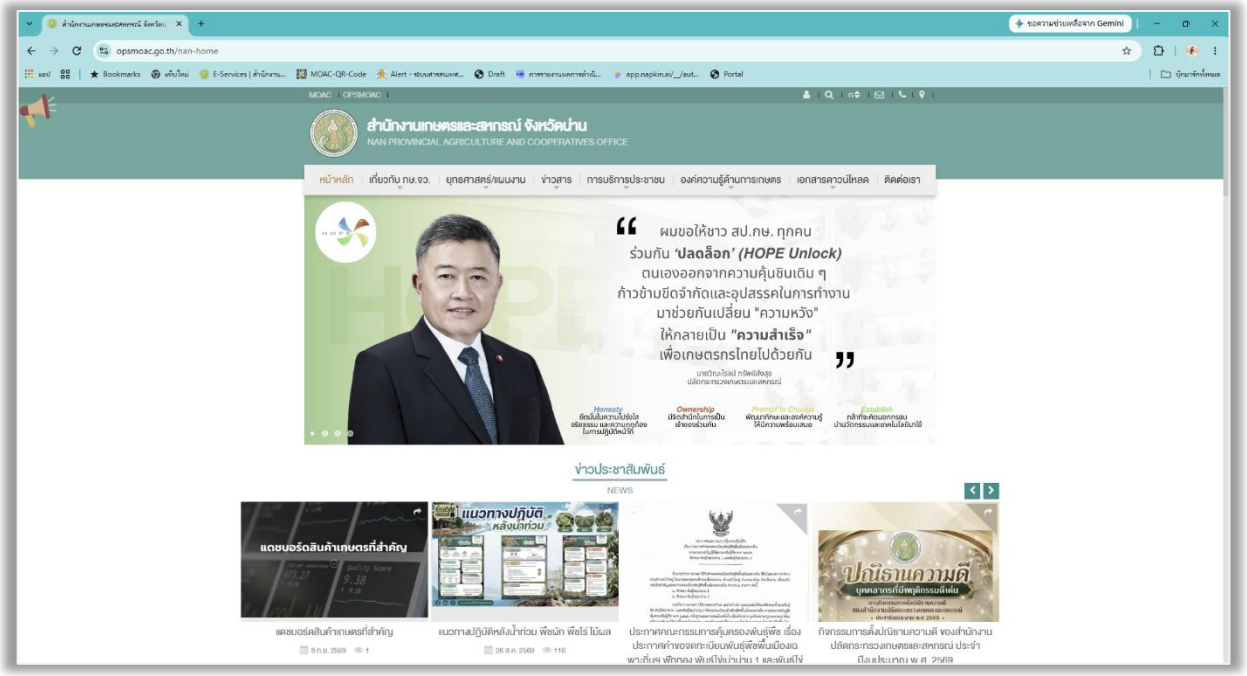
4. พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร: ยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคง, ส่งเสริมสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง, และส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย

5. บริหารจัดการข้อมูล: เป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด

6. นโยบายและนวัตกรรม: สนับสนุนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมถึงน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้

7. จัดการทรัพยากร: ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

3. ข้อมูลเกษตรและสหกรณ์ที่เผยแพร่บนเว็บไซต์

3.1 ที่อยู่เว็บไซต์ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน : https://www.opsmoac.go.th/nan

3.2 ประเภทของข้อมูลหลักที่เผยแพร่ ประกอบด้วย รายการข้อมูล จำนวน 27 รายการ แบ่งเป็น

1) หัวข้อ เกี่ยวกับสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด จำนวน 4 รายการ
2) หัวข้อ ยุทธศาสตร์/แผนงาน จำนวน 2 รายการ
3) หัวข้อ ข่าวสาร จำนวน 7 รายการ
4) หัวข้อ การบริการประชาชน จำนวน 3 รายการ
5) หัวข้อ องค์ความรู้ด้านการเกษตร จำนวน 3 รายการ
6) หัวข้อ เอกสารดาวน์โหลด จำนวน 6 รายการ
7) หัวข้อ ติดต่อเรา จำนวน 2 รายการ

3.3 ความถี่ในการปรับปรุงข้อมูล

1) หัวข้อ เกี่ยวกับสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด : ปรับปรุงปีละ 2 ครั้ง
2) หัวข้อ ยุทธศาสตร์/แผนงาน : ปรับปรุงปีละ 1 ครั้ง
3) หัวข้อ ข่าวสาร : ปรับปรุงทุกวัน
4) หัวข้อ การบริการประชาชน : ปรับปรุงเดือนละ 1 ครั้ง
5) หัวข้อ องค์ความรู้ด้านการเกษตร : ปรับปรุงเดือนละ 1 ครั้ง
6) หัวข้อ เอกสารดาวน์โหลด : ปรับปรุงปีละ 2 ครั้ง
7) หัวข้อ ติดต่อเรา : ปรับปรุงเดือนละ 1 ครั้ง

3.4 จำนวนผู้เข้ามาใช้บริการ : จำนวนผู้มาใช้บริการผ่านเว็บไซต์ 15,556 ครั้ง

ส่วนที่ 4

ชุดข้อมูลการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร

****

1. สถานการณ์ภัยพิบัติและผลกระทบ

จังหวัดน่าน มีฝนตกหนักในระหว่างวันที่ 18 - 19 สิงหาคม 2569 เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากร่องมรสุมพาดผ่านภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบกับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมทะเลอันดามัน ประเทศไทยและอ่าวไทยมีกำลังค่อนข้างแรง เป็นเหตุให้เกิดอุทกภัย น้ำป่าไหลหลากเข้าท่วมบ้านเรือนประชาชนและพื้นที่ทางการเกษตรในพื้นที่จังหวัดน่าน

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน จึงได้ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (อุทกภัย) ในพื้นที่ 14 อำเภอ เพื่อให้ส่วนราชการดำเนินการช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

2. ความเสียหายที่เกิดขึ้น

ที่	ด้าน	จำนวน			เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	สินค้าเกษตร
		อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน			
1	พืช	9	50	304	5,819	12,066.37	ข้าว/ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์/พืชผัก/ไม้ผลไม้ยืนต้น
2	ประมง	7	41	296	783	380	บ่อปลา 783 บ่อ
3	ปศุสัตว์	8	23	56	491	241.75 (แปลงหญ้า)	โค/กระบือ/สุกร/แพะ/แกะ/สัตว์ปีก จำนวน 29,605 ตัว

3. การให้ความช่วยเหลือ

3.1 มาตรการและรูปแบบให้การช่วยเหลือ

- มาตรการช่วยเหลือระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน และหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

3.2 งบประมาณที่ใช้ในการช่วยเหลือ

- ใช้งบกลางในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินต่อไป

4. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการช่วยเหลือ

- เกษตรกร จำนวน 7,093 ราย

ส่วนที่ 5

ชุดข้อมูลการบริการและแก้ไขปัญหาเกษตรกรผ่านช่องทางศูนย์บริการประชาชนภาคการเกษตร (ศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช)

****

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จังหวัดน่าน ได้ดำเนินการชุดข้อมูลการบริการและแก้ไขปัญหาเกษตรผ่านช่องทางศูนย์บริการประชาชนภาคการเกษตร (ศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช) ซึ่งเป็นช่องทางสำคัญในการรับฟังปัญหา และข้อร้องเรียนจากภาคเกษตรกร โดยเก็บข้อมูลสถิติตากจำนวนเรื่องที่เกษตรดรที่มาขอรับบริหารผ่านทางเว็บไซต์ระบบศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช https://pirunraj.com ดังนี้

1. จำนวนเรื่องที่รับบริการ/แจ้งปัญหา

1.1 จำนวนทั้งหมด : 1 เรื่อง

1.2 แยกตามประเภทปัญหาหลัก : ปัญหา ผลกระทบด้านสาธารณูปโภคเกี่ยวกับการเกษตร

2. ผลการดำเนินการ

2.1 จำนวนเรื่องที่แก้ไขได้สำเร็จ : จำนวน 1 เรื่อง

2.2 จำนวนเรื่องที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ : จำนวน - เรื่อง

2.3 จำนวนเรื่องที่ต้องส่งต่อหน่วยงานอื่น : จำนวน - เรื่อง

3. ปัญหาที่พบบ่อยและแนวโน้ม : เกษตรกรยังเข้าถึงบริการน้อย

4. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาศูนย์บริการ : ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การใช้ระบบให้มากขึ้น

5. รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับบริการและแก้ไขปัญหา : จำนวน 1 ราย

ส่วนที่ 6

ชุดข้อมูลการขับเคลื่อนหรือสนับสนุนการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร

****

1. สถานการณ์หนี้สินเกษตรกรในจังหวัด

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน ดำเนินงานการขับเคลื่อนหรือสนับสนุนการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรภายใต้ภารกิจกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน และกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

โดยจังหวัดน่าน มีเกษตรกรที่เป็นลูกหนี้ของกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน จำนวน 2 ราย มูลค่าหนี้รวม 694,863 บาท (หกแสนเก้าหมื่นสี่พันแปดร้อยหกสิบสามบาทถ้วน) ดังนี้

ที่	ลูกหนี้	ที่อยู่	มูลค่าหนี้ (บาท)	ประเภทหนี้สิน	สาเหตุหลักของปัญหาหนี้สิน
1	นางณัฐนันท์ พิสิษฐ์คงนุ่ม	44 หมู่ที่ 10 ตำบลงอบ อำเภอทุ่งช้าง	200,000	สถาบันการเงิน	ขาดความรู้ทางการเงิน
2	นางสาวนฤมล รัตนชมภู	29 หมู่ที่ 6 ตำบลตาลชุม อำเภอท่าวังผา	494,863	สถาบันการเงิน	ขาดความรู้ทางการเงิน
รวม			**694,863**		

2. มาตรการ/โครงการที่ดำเนินการ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน ได้มีการจัดทำแผนติดตามสถานการณ์หนี้สินของเกษตรกรเพื่อช่วยเหลือและแนะนำการชำระหนี้ตามระบบให้เกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินศักยภาพ ในการชำระหนี้คืนกองทุนฯ และเสนอแนวทางการเพิ่มรายได้โดยการพัฒนาอาชีพให้ลูกหนี้

3. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการขับเคลื่อน/สนับสนุนการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร

- เกษตรกรที่ได้รับการแก้ไขปัญหาหนี้สิน จำนวน 2 ราย

ส่วนที่ 7

ชุดข้อมูลด้านการเกษตรเพื่อสนับสนุนการตรวจราชการของรัฐมนตรี/ผู้บริหาร

****

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จังหวัดน่านรับการตรวจราชการจากผู้บริหารกระทรวงในการตรวจราชการในพื้นที่จังหวัดน่าน จำนวน 1 ครั้ง ของรัฐมนตรีช่วยว่าการทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นางสาวปิยะรัชฐย์ ติยะไพรัช) เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2569 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงกลางพญาแก้ว ตำบลพญาแก้ว อำเภอเชียงกลาง และสหกรณ์กองทุนสวนยาง (สกย.) ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน โดยมีประเด็นนโยบายและข้อสั่งการที่สำคัญในพื้นที่จังหวัดน่าน ประกอบด้วย

1. โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำน้ำกอน ตำบลพญาแก้ว อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

จังหวัดน่านเป็นจังหวัดที่เป็นต้นน้ำของลุ่มน้ำน่าน มีสภาพภูมิประเทศเป็นเทือกเขา มีความลาดชัน ปริมาณฝนตกในพื้นที่อยู่ในเกณฑ์สูง ดังนั้น จึงเกิดปัญหาน้ำป่าไหลหลากในฤดูฝน เข้าท่วมบ้านเรือนราษฎร และพื้นที่เกษตรกรรม ในพื้นที่ราบตามแนวลำน้ำ เกิดความเสียหายเป็นประจำทุกปี ในฤดูแล้งพื้นที่เพาะปลูกประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ เนื่องจากไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำต้นทุนไว้ใช้ในฤดูแล้ง ซึ่งในจังหวัดน่านแหล่งเก็บกักที่มีศักยภาพสูงที่บรรเทาปัญหาดังกล่าวได้ คืออ่างเก็บน้ำน้ำกอน ซึ่งจะสามารถช่วยบรรเทาปัญหาในเขตพื้นที่อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อเป็นแหล่งเก็บกักน้ำให้แก่พื้นที่เกษตรกรรมในเขต 9 ตำบล ของอำเภอเชียงกลางและอำเภอปัว ทั้งในช่วงฤดูฝนและฤดูแล้ง

1.2.2 เพื่อเป็นแหล่งเก็บกักน้ำไว้สำหรับอุปโภคบริโภคแก่ชุมชนในพื้นที่ 37 หมู่บ้าน 9 ตำบล ของอำเภอเชียงกลางและอำเภอปัว

1.2.3 เพื่อบรรเทาปัญหาอุทกภัย ปัญหาการกัดเซาะพลังทลายและการตกตะกอนในพื้นที่ท้ายเขื่อนของลุ่มน้ำกอน

1.2.4 เพื่อเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืด ส่งเสริมการประชมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเป็นแหล่งงานการอาชีพของผู้ได้รับผลกระทบจากการสูญเสียพื้นที่ทำกินเนื่องจากการพัฒนาโครงการ

1.2.5 เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำแห่งใหม่ของจังหวัดน่าน รวมทั้งเป็นแหล่งงานการอาชีพเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของผู้ได้รับผลกระทบจากการสูญเสียพื้นที่ทำกินเนื่องจากการพัฒนาโครงการ

1.2.6 เพื่อให้พื้นที่ลุ่มน้ำกอนตอนล่างซึ่งเป็นพื้นที่รับประโยชน์จากการใช้น้ำชลประทานเป็นแหล่งสร้างงานการอาชีพแก่ราษฎรในพื้นที่ และราษฎรที่อาศัยอยู่ในลุ่มน้ำกอนเหนืออ่างเก็บน้ำ จะได้มีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และลดการบุกรุกทำลายป่าไม้ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำ

1.2.7 เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่พื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติรอบอ่างเก็บน้ำ

1.2.8 เพื่อบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำน่านท้ายเขื่อนสิริกิตติ์ พื้นที่ลุ่มน้ำภาคกลาง กรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำหรับอุทกภัยขนาดใหญ่ที่เกิดขึ้นในรอบทุก ๆ 5 ถึง 15 ปี

1.3 ที่ตั้งโครงการ

โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำกอน ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 บ้านผาน้ำย้อย ตำบลพญาแก้ว อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน มีพื้นที่รับน้ำฝนเหนือเขื่อน 178 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ ได้แก่ ตำบลทุ่งช้าง อำเภอทุ่งช้าง ตำบลเชียงกลางและตำบลพญาแก้ว อำเภอเชียงกลาง ตำบลสกาดและตำบลภูคา อำเภอปัว โดยน้ำกอนไหลจากต้นน้ำด้านทิศตะวันออกผ่านบริเวณหัวงานเขื่อนไปทางทิศตะวันตก ผ่านพื้นที่รับประโยชน์ของโครงการแล้วบรรจบกับแม่น้ำน่านใกล้กับบริเวณตัวอำเภอเชียงกลาง

1.4 พื้นที่ได้รับประโยชน์

ครอบคลุมพื้นที่ 88,500 ไร่ อยู่ในเขต 73 หมู่บ้าน 9 ตำบล ในเขต 2 อำเภอ ประกอบด้วย ตำบลพระธาตุ ตำบลเปือ ตำบลเชียงกลาง ตำบลพญาแก้ว และตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงกลาง ตำบลสถาน ตำบลไชยวัฒนา ตำบลปัว และตำบลแวง อำเภอปัว ประชากรรวม 33,467 คน 11,068 ครัวเรือน

1.5 งบประมาณโครงการ

รวมทั้งสิ้น 6,450,000,000 บาท ระยะเวลาดำเนินการ 7 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2571 – 2577)

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)
พ.ศ. 2571	465.5422
พ.ศ. 2572	753.3477
พ.ศ. 2573	567.2710
พ.ศ. 2574	1,226.9205
พ.ศ. 2575	1,326.2926
พ.ศ. 2576	819.0320
พ.ศ. 2577	1,291.5940
รวม	**6,450.000**

1.6 ผลประโยชน์ของโครงการ

1.6.1 ส่งน้ำให้กับพื้นที่ชลประทาน 77,000 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 9 ตำบล ในเขต 2 อำเภอ ประกอบด้วย ตำบลพระธาตุ ตำบลเปือ ตำบลเชียงกลาง ตำบลพญาแก้ว และตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงกลาง ตำบลสถาน ตำบลไชยวัฒนา ตำบลปัว และตำบลแงง อำเภอปัว

1.6.2 ส่งน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค ปศุสัตว์ ครอบคลุมพื้นที ในเขต 9 ตำบลของอำเภอเชียงกลาง และอำเภอปัว

1.6.3 บรรเทาปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ท้ายน้ำในเขตอำเภอเชียงกลาง อำเภอปัว และพื้นที่ราบลุ่ม ริมลำน้ำน่าน

1.6.4 สามารถส่งน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศ

1.6.5 เป็นแหล่งประมงสำหรับเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดให้ราษฎรได้บริโภคและเป็นรายได้เสริม

1.6.6 เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและส่งเสริมการท่องเที่ยว

1.6.7 ใช้ผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำ

1.7 ข้อสั่งการของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นางสาวปิยะรัฐชย์ ติยะไพรัช)

มอบหมายให้กรมชลประทานสื่อสารสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับโครงการฯ ให้กับเกษตรกรในพื้นที่และประสานกลุ่มผู้ใช้น้ำฯ เพื่อไม่ให้มีปัญหาเวลาทำประชาคมในขั้นตอนต่าง ๆ ต่อไป

1.8 ผลการดำเนินงานตามข้อสั่งการ

สำนักงานก่อสร้างชลประทานขนาดใหญ่ที่ 2 ดำเนินการสร้างความเข้าใจกับกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่รับประโยชน์ผ่านเวทีประชาคม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ดังนี้

1.8.1 เวทีประชาคม จำนวน 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2569 ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลพญาแก้ว อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน

ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2569 ณ หอประชุมโรงเรียนบ้านหนอง หมู่ที่ 6 ตำบลเชียงกลาง อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน

1.8.2 การเสนอความเห็นชอบเปิดโครงการ

- ประชุมคณะกรรมการลุ่มน้ำ เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2569
- ประชุมคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำ จังหวัดน่าน เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2569

1.9 จำนวนเกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนตามงานนโยบาย

จำนวนเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์ในพื้นที่ 73 หมู่บ้าน 9 ตำบล ในพื้นที่อำเภอเชียงกลาง และอำเภอปัว ประชากรรวม 33,467 คน 11,068 ครัวเรือน

2. การปลูกพืชหลังนา

2.1 ความเป็นมา

ในปัจจุบันรัฐบาลได้มีนโยบายลดพื้นที่การทำนาปรังโดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่นาในเขตชลประทาน เนื่องจากประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง ราคาข้าวตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง ผลตอบแทนต่ำ ดังนั้น ทางราชการจึงส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย ได้แก่ พืชไร่ และพืชผักต่าง ๆ นอกจากจะใช้พื้นที่นาได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวอีกทางหนึ่ง

หัวใจสำคัญของการปลูกพืชหลังนา นอกจากจะช่วยปรับปรุงบำรุงดินได้เป็นอย่างดีแล้วยังช่วยสร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกรได้เป็นอย่างดี เพราะเกษตรกรสามารถทำการเพาะปลูกพืชในช่วงฤดูแล้งได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงปริมาณน้ำที่จะหล่อเลี้ยงพื้นที่เพาะปลูกของตนเองว่ามีเพียงพอเหมาะสมกับพืชชนิดใด เพราะน้ำถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อระบบการผลิตเราควรปลูกพืชอายุสั้นและพืชที่ใช้น้ำน้อย

ลักษณะพันธุ์พืชที่เหมาะสมสำหรับปลูกหลังนา

- **อายุสั้น** ในช่วงหลังการทำนามีช่วงเวลาที่ค่อนข้างจำกัด การปลูกพืชหลังนาโดยอาศัยความชื้นที่เหลืออยู่ พืชที่มีอายุสั้นจะได้เปรียบพืชที่มีอายุยาว เนื่องจากช่วงอายุเก็บเกี่ยวสั้นกว่า สามารถหลีกเลี่ยงผลกระทบแล้งในช่วงติดดอกออกฝักได้
- **ทนแล้ง** เนื่องจากความชื้นที่หลงเหลืออยู่หลังเก็บเกี่ยวข้าวมีความชื้นเพียงพอสำหรับการปลูกพืชในระยะแรกประมาณ 1 เดือน
- **ความแข็งแรงของต้นกล้า** ในระยะแรกของการเจริญเติบโต พืชควรมีความสามารถในการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ในสภาพที่ต้องแข่งขันกับวัชพืชและความชื้นในดินที่จำกัด
- **ไม่ไวแสง** ช่วงหลังการทำนาในฤดูแล้ง เป็นช่วงวันสั้น หากปลูกพืชที่ตอบสนองต่อช่วงแสง เช่น ถั่วเหลืองบางพันธุ์และงา ทำให้ออกดอกเร็วเกินไป ดังนั้น พันธุ์พืชที่เหมาะสมต้องไม่ตอบสนองต่อช่วงแสง

2.2 วัตถุประสงค์

2.2.1 ช่วยให้เกษตรกรมีผลผลิตและรายได้เข้ามาหมุนเวียนเพิ่มเติมในช่วงที่ว่างเว้นจากการทำนาปี

2.2.2 ใช้น้ำน้อย เน้นปลูกพืชใช้น้ำน้อยหรือพืชอายุสั้นที่ใช้น้ำค้างความชุ่มชื้นในดินหรือน้ำจากธรรมชาติ เพื่อทดแทนการทำนาปรังในช่วงหน้าแล้งที่มีน้ำจำกัด

2.2.3 บำรุงดิน ปลูกพืชตระกูลถั่วหรือพืชปุ๋ยสดเพื่อช่วยเพิ่มแร่ธาตุ ไนโตรเจน และอินทรียวัตถุให้แก่ดิน ตัดวงจรโรคและแมลงศัตรูพืชในนาข้าว

2.2.4 ลดการเผาฟาง ช่วยบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรและลดปัญหาหมอกควันจากการเผาตอซังหรือฟางข้าวในแปลงนา

2.3 ข้อสั่งการของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นางสาวปิยะรัฐชย์ ติยะไพรัช)

2.3.1 มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการขยายพื้นที่การปลูกพืชหลังนาโดยเฉพาะถั่วเหลือง เพื่อนำมาจำหน่ายให้สหกรณ์ในพื้นที่ เป้าหมาย 500 ตัน

2.3.2 มอบหมายให้สถานีพัฒนาที่ดินน่านดำเนินการตรวจสอบดินในพื้นที่ว่าที่ใดมีความเหมาะสมในการปลูกถั่วเหลืองได้ดีที่สุด และประสานเกษตรอำเภอ เกษตรตำบล ส่งเสริมการปลูกถั่วเหลืองแก่เกษตรกร

2.4 ผลการดำเนินงานตามข้อสั่งการ

2.4.1 สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน ดำเนินการส่งเสริมการปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชหลังนา ดังนี้

1) สำนักงานเกษตรจังหวัดน่านมีหนังสือที่ นน 0009/ว976 ลงวันที่ 22 มิ.ย. 69 เรื่อง สำรวจความต้องการปลูกถั่วเหลืองหลังนา โดยให้สำนักงานเกษตรอำเภอ 15 อำเภอ ดำเนินการสำรวจเป้าหมายเกษตรกรที่มีความประสงค์จะปลูกถั่วเหลืองในปีการผลิต 2569 จัดส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัดน่านภายในวันที่ 15 กรกฎาคม 2569

2) จัดประชุมส่งเสริมการปลูกถั่วเหลืองตามข้อสั่งการของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ วันพุธที่ 8 กรกฎาคม 2569 เวลา 14.00 – 16.00 น. ณ ห้องประชุมสำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน

3) ดำเนินการจัดทำแบบโครงการเพื่อขออนุมัติโครงการยกระดับการผลิตและพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าถั่วเหลืองจังหวัดน่านสู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูง กิจกรรม ส่งเสริมการผลิตถั่วเหลืองคุณภาพและเชื่อมโยงตลาด ภายใต้โครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 งบประมาณ 1,020,000 บาท (หนึ่งล้านสองหมื่นบาทถ้วน) หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน ระยะเวลาดำเนินการ เดือนสิงหาคม 2569 – กุมภาพันธ์ 2570

2.4.2 สถานีพัฒนาที่ดินน่าน ตรวจสอบดินในพื้นที่ว่าที่ใดมีความเหมาะสมในการปลูกถั่วเหลือง ดังนี้

1) ขอความอนุเคราะห์กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน จัดทำข้อมูลและแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อปลูกถั่วเหลืองในพื้นที่จังหวัดน่าน

2) จัดทำข้อมูลและแผนที่ความเหมาะสมในการปลูกถั่วเหลืองตามศักยภาพของดิน และแผนที่ความเหมาะสมในการปลูกถั่วเหลืองบนพื้นที่ปลูกจริง พร้อมเจ้าหน้าที่กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดินและกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดินเข้าประชุมเพื่อประชุมหารือกับสำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่านและสหกรณ์จังหวัดน่าน ในวันพุธที่ 8 กรกฎาคม 2569 เวลา 14.00 น. ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดน่าน

โดยรายงานสรุปความต้องการปลูกถั่วเหลืองหลังนา ข้อมูล ณ วันที่ 23 กรกฎาคม 2569 จำนวนเกษตรกร 683 ราย พื้นที่ 1,979.87 ไร่

ส่วนที่ 8
ชุดข้อมูลการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เพื่อเผยแพร่ความรู้ กิจกรรม
ความเคลื่อนไหวด้านการเกษตรภายในพื้นที่
****

1. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ

ที่	โครงการ	ช่องทางและหัวข้อการประชาสัมพันธ์	สถานที่จัดกิจกรรม
1	โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ในพระราชานุเคราะห์ฯ	จัดนิทรรศการให้ความรู้ด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรและประชาชนในพื้นที่จังหวัดน่าน ประกอบด้วย 1) กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน 2) กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร 3) การงดเว้นการเผาในพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควันและฝานละอองขนาดเล็ก PM 2.5	ครั้งที่ 1 ณ หอประชุมที่ว่าการอำเภอบ่อเกลือ ครั้งที่ 2 ณ หอประชุมที่ว่าการอำเภอสันติสุข ครั้งที่ 3 ณ หอประชุมที่ว่าการอำเภอแม่จริม ครั้งที่ 4 ณ หอประชุมที่ว่าการอำเภอเวียงสา
2	โครงการร้านอาหารวัตถุดิบปลอดภัย เลือกใช้สินค้า Q (Q Restaurant)	จัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์โครงการร้านอาหารวัตถุดิบปลอดภัย เลือกใช้สินค้า Q (Q Restaurant) แก่ผู้ประกอบการร้านอาหารในพื้นที่จังหวัดน่าน	ครั้งที่ 1 งานมหกรรมอาหารจังหวัดน่าน ครั้งที่ 2 งานของดีเมืองน่าน
3	โครงการส่งเสริมการใช้และบริโภคสินค้า Q (Q Market)	จัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมการใช้และบริโภคสินค้า Q (Q Market) ให้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดน่าน	ครั้งที่ 1 งานมหกรรมอาหารจังหวัดน่าน ครั้งที่ 2 งานของดีเมืองน่าน

2. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนข้อมูลการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร

ที่	โครงการ	จำนวนเกษตรกร (ราย)
1	โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ในพระราชานุเคราะห์ฯ	200
2	โครงการร้านอาหารวัตถุดิบปลอดภัย เลือกใช้สินค้า Q (Q Restaurant)	20
3	โครงการส่งเสริมการใช้และบริโภคสินค้า Q (Q Market)	50
รวม		**270**

3. ภาพกิจกรรม

กองทุนหมุนเวียนเพื่อการฟื้นฟู
แก่เกษตรกรและผู้ยากจน
ให้กู้เงิน
ตามมูลหนี้จริง

ร้านเย็น ใต้ต้นโก่ง

ส่วนที่ 9
ชุดข้อมูลด้านการดำเนินงานและกิจกรรม/งานอื่น ๆ ที่ใช้การบูรณาการขับเคลื่อน
โดยกลไกคณะกรรมการ SCP และคณะทำงาน SCD
****

1. ผลงานสำคัญของ SCP

จังหวัดน่าน มอบหมายให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่านบูรณาการหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขับเคลื่อนงานนโยบายของจังหวัดน่าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 โดยใช้กลไกของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (SCP) จำนวน 1 นโยบาย ดังนี้

1.1 การพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัดน่าน (เกษตรมาตรฐาน)

1.1 ความเป็นมา

จังหวัดน่าน มอบหมายให้หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคเกษตรกร บูรณาการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัดน่านด้านเกษตรมาตรฐาน เพื่อเสนอนโยบายและแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งของคลัสเตอร์ รวมทั้งปัญหาอื่นที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาจังหวัด จัดทำแผนงานโครงการด้านการพัฒนาเกษตรมาตรฐาน เพื่อการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัดน่าน โดยประสานความร่วมมือการพัฒนาระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคธุรกิจเอกชน รวมทั้งสนับสนุนการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อพื้นที่ บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรมาตรฐานของจังหวัดน่าน และจัดให้มีการประชุมขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัดน่าน ด้านเกษตรมาตรฐานเป็นประจำอย่าง และรายงานผลการดำเนินงานที่สำคัญให้จังหวัดน่านทราบ

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดน่านที่สอดคล้องกับศักยภาพของจังหวัด และจัดทำแผนงานโครงการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการแก้ไขปัญหาอุปสรรค

1.2.2 เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนและวางแผน การพัฒนา นำไปสู่ความร่วมมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

1.3 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.3.1 เตรียมความพร้อมการดำเนินงานพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัดน่าน (คลัสเตอร์เกษตรมาตรฐาน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

1.3.2 ประชุมคณะทำงานเพื่อการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัดน่าน (คลัสเตอร์เกษตรมาตรฐาน)

1.3.3 ผลักดันแผนงาน/โครงการของคลัสเตอร์เกษตรมาตรฐาน บรรจุไว้ในแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และจัดตั้งคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี ตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2571

1.4 ผลการดำเนินงาน

1.4.1 จัดทำปฏิทินและแผนการดำเนินงานพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัดน่าน (คลัสเตอร์เกษตรมาตรฐาน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

1.4.2 จัดทำข้อมูลแปลง/ฟาร์ม และเกษตรที่ผ่านการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรของจังหวัดน่าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลประกอบการในดำเนินงานและขับเคลื่อนงานด้านเกษตรมาตรฐานของจังหวัดน่าน

1.4.3 จัดประชุมคณะทำงานเพื่อการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัดน่าน (คลัสเตอร์เกษตรมาตรฐาน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 3 ครั้ง ดังนี้

- ครั้งที่ 1 เพื่อรับฟังปัญหา ความต้องการ ศักยภาพ ความคาดหวังของคลัสเตอร์ และกำหนดทิศทางในการขับเคลื่อนมาตรฐานสินค้าเกษตรของจังหวัดน่าน
- ครั้งที่ 2 เพื่อเสนอนโยบายและแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งของคลัสเตอร์ รวมทั้งปัญหาอื่นที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนามาตรฐานสินค้าเกษตร และจัดทำแผนงาน/โครงการที่สำคัญด้านเกษตรมาตรฐาน เพื่อผลักดันเข้าสู่แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (พ.ศ. 2571 – 2575) และแผนพัฒนาจังหวัดน่าน (พ.ศ. 2571 -2575) และจัดทำคำของบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2571 จำนวน 7 โครงการ งบประมาณ 5,589,000 บาท
- ครั้งที่ 3 เพื่อรายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัดน่าน (คลัสเตอร์เกษตรมาตรฐาน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 และจัดทำ (ร่าง) แผนพัฒนาเกษตรมาตรฐานจังหวัดน่าน (พ.ศ. 2571 – 2575)

2. ปัญหาอุปสรรคในการขับเคลื่อนงานบูรณาการ

ในการจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านเกษตรมาตรฐานของจังหวัด ยังขาดการปรับปรุงข้อมูลอย่างต่อเนื่องและไม่มีหน่วยงานที่หลักในการรวบรวมข้อมูล การไม่มีฐานข้อมูลกลางสำหรับจัดเก็บข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรของจังหวัดน่าน ทำให้การพัฒนาและบริหารจัดการสินค้าเกษตรขาดประสิทธิภาพ ดังนี้

2.1 ข้อมูลกระจัดกระจาย แต่ละหน่วยงานแยกกันเก็บข้อมูล ทำให้รูปแบบข้อมูลไม่ตรงกันและใช้งานร่วมกันไม่ได้

2.2 ตรวจสอบย้อนกลับยาก ไม่สามารถสืบค้นแหล่งที่มาและมาตรฐานของสินค้าเกษตรแต่ละชนิดได้อย่างรวดเร็ว

2.3 วางแผนนโยบายลำบาก ขาดข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ทำให้ภาครัฐและเอกชนคาดการณ์ผลผลิตหรือราคาได้ยาก

2.4 เสียโอกาสทางการตลาด สินค้าเกษตรแปรรูปหรือสินค้า GI (สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์) ขาดฐานข้อมูลรับรองคุณภาพที่น่าเชื่อถือในการส่งออก

3. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนดำเนินงาน

3.1 จำนวนผู้แทนเกษตรกรที่เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงาน จำนวน 5 ราย

3.2 จำนวนเกษตรกรที่จะได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานโครงการที่เสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จำนวน 465 ราย

4. ภาพกิจกรรม

จังหวัดน่าน

จังหวัดน่
NAN

แนวทางการขับเคลื่อน “เกษตรมาตรฐานจังหวัดน่าน”
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569
1 การจัดการฐานข้อมูล (Database)
“ฐานข้อมูลแม่นยำ ยกระดับสินค้าเกษตร”
กลุ่มมาตรฐานการผลิต : GAP และ Organic Thailand
กลุ่มมาตรฐานการแปรรูป : GMP
กลุ่มมาตรฐานชุมชน : PGS และ SDG PGS
2 อัตลักษณ์น่าน (Nan Identity)
“ชูมาตรฐานท้องถิ่น ยกระดับมาตรฐานอัตลักษณ์น่าน”
PGS Nan : เกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมน่าน
NOS (Nan Organic System) : เกษตรอินทรีย์วิถีน่าน
Local Standards : มาตรฐานเฉพาะพื้นที่ที่จังหวัดกำหนด
3 แหล่งจำหน่าย (Sale Chanel)
“แหล่งผลิตมั่นใจ แหล่งจำหน่ายคุณภาพ”
Q Market : การันตีร้านค้าหน้าฟาร์ม คุณภาพระดับพรีเมี่ยม
Farmer Market : ตลาดนัดเกษตรกรระดับจังหวัด/อำเภอ
4 การเชื่อมโยง (Form Farm to Table)
“ส่งต่อความปลอดภัย จากฟาร์มสู่โต๊ะอาหาร”
Match & Connect : เชื่อมโยงวัตถุดิบคุณภาพสู่ร้านอาหาร Q Restaurant, Thai SECECT และ Modern Trade
Social Supply : ส่งมอบวัตถุดิบคุณภาพสู่โรงครัว สถานศึกษา โรงพยาบาล และค่ายทหาร
5 การประชาสัมพันธ์
Public Relations : ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อดิจิทัล สื่อสิ่งพิมพ์ และงาน Event
จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน
กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
โทร. 0 5471 6418
เว็บไซต์ : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน